

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZNANOSTI I TEHNOLOGIJE

NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O MJERITELJSTVU
S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA

Zagreb, kolovoz 2003.

NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O MJERITELJSTVU

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o mjeriteljstvu sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. Ustava Republike Hrvatske.

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE DONOŠENJA ZAKONA

Ocjena stanja

Mjeriteljstvo je nužno za kontinuirani industrijski razvoj i tržišnu utakmicu u gospodarstvu. Mjeriteljstvo je ključ za promicanje novih tehnologija, razvoj proizvoda koji mogu zadovoljiti potrebe kupca, za učinkoviti proizvodnju proizvoda, izbjegavanje i otkrivanje nesukladnosti te konačno za osiguravanje kakvoće u proizvodnji dobara i pružanju usluga. Nijedna se veličina ne može odrediti bez mjerenja i mjeriteljske infrastrukture, koja mora osigurati sljedivost, tj. da se mjerenja mogu preko neprekinutog lanca usporedbi povezati s državnim etalonima koji svi imaju iskazane mjerne nesigurnosti.

Važnost točnih i pouzdanih rezultata mjerenja sve je veća zbog tehnološkog razvoja i pojave informatičkog društva. Potrošači svakoga dana moraju donositi odluke na temelju rezultata mjerenja koji utječu na njihovo ekonomsko i osobno blagostanje te suditi o aktivnostima i učinkovitosti državne uprave.

Obzirom da proizvođači i prodavači većine proizvoda nadziru proces mjerenja u trgovini, kupci su u potencijalno nepovoljnijem položaju u odnosu na rezultate mjerenja i njihovu interpretaciju. To stavlja kupce u nepovoljan i rizičan položaj.

Kupnja i prodaja dobara i usluga uključuje mjerenje. Djelatnost zaštite života i zdravlja ljudi i životinja, zaštite okoliša i zaštite javne sigurnosti uređeno je zakonima i propisima. Dok su navedene djelatnosti u prirodi razdvojene, njihova objedinjavajuća značajka je potvrđivanje sukladnost sa zakonom na temelju rezultata mjerenja. Stoga je proces mjerenja izravna briga države koja područje mjeriteljstva uređuje zakonima i propisima za njihovu provedbu.

Područje zakonskog mjeriteljstva u Republici Hrvatskoj uređeno je Zakonom o mjernim jedinicama (Narodne novine br. 58/93) i Zakonom o mjeriteljskoj djelatnosti (Narodne novine br. 11/94) te podzakonskim aktima donesenim za provedbu ovih zakona.

Zakonom o mjernim jedinicama prihvaćen je Međunarodni sustav jedinica kao zakoniti sustav mjernih jedinica u Republici Hrvatskoj, čime je uređena primjena mjernih jedinica, a u skladu sa Smjernicom Europske unije 80/181/EEC.

Zakonom o mjeriteljskoj djelatnosti uređen je «sustav zakonskog mjeriteljstva u Republici Hrvatskoj; određivanje i održavanje državnih etalona i jamstvo njihove točnosti u usporedbi s međunarodnom etalonima; ispitivanje, ovjeravanje i mjeriteljski nadzor mjerila; osiguranje primjene zakonskog mjeriteljstva; predstavljanje Republike Hrvatske u međunarodnim djelatnostima s područja zakonskog mjeriteljstva; znanstveni i stručni rad za potrebe zakonskog mjeriteljstva».

Temeljni cilj Zakona o mjeriteljskoj djelatnosti je zaštita građana od posljedica pogrešnih mjerenja u službenim i trgovačkim poslovima te u zaštiti okoliša, zdravlja građana, zaštiti na radu i u tehničkoj sigurnosti. Zakon i propisi doneseni na temelju ovog Zakona jamče ispravne mjerne rezultate mjerenja u radnim uvjetima u cjelokupnom razdoblju uporabe mjerila, a u

propisanim granicama dopuštenih pogrešaka. U skladu s mjeriteljskim propisima, postavljeni su zahtjevi za mjerila, mjerne i ispitne metode kao i za nadzor nad količinom punjenja pakovina.

Zakonom o mjeriteljskoj djelatnosti i propisima o mjeriteljskim zahtjevima utvrđene su zaštitne mjere određuju se uvjeti kojima moraju udovoljiti mjerila koja se stavljaju na tržište, kao što je tipno odobrenje i prva ovjera mjerila.

Za mjerila koja se nalaze u uporabi propisani su pregledi i /ili periodična ponovna ovjeravanja kako bi se jamčila sukladnost mjerila sa zakonskim zahtjevima.

Prema Naredbi o vrstama mjerila za koja se provodi mjeriteljski nadzor (Narodne novine br. 35/01; 9/02), mjeriteljski se nadzor provodi nad:

- mjerilima koja se upotrebljavaju u trgovačkim poslovima kod kojih se cijena prodane robe, odnosno, izvršene usluge određuje na temelju mjerenja
- mjerilima koja se upotrebljavaju u zdravstvu, veterinarstvu i ispitivanju lijekova
- mjerilima koja se upotrebljavaju za nadzor nad sigurnošću prometa
- mjerilima koja su uključena u tarifni sustav i
- mjerilima koja se upotrebljavaju u pripremi službenih izvješća u sudbenim i upravnim postupcima.

Mjeriteljski propisi za pojedine vrste mjerila gotovo se u cijelosti temelje na preporukama Međunarodne organizacije za zakonsko mjeriteljstvo (OIML), čime su usklađeni s dijelom smjernica Europske unije.

Sustav nadzora nad mjeriteljskom ispravnošću pakovina usklađen je s odgovarajućim europskim smjernicama (smjernice 75/106/EEC, 76/211/EEC i 80/232/EEC).

Prema Zakonu o mjeriteljskoj djelatnosti, ravnatelj Državnog zavoda za normizaciju i mjeriteljstvo proglašava državne etalone. Pravilnikom je uređen način proglašavanja etalona i odnos Državnog zavoda za normizaciju i mjeriteljstvo i ovlaštenoga mjeriteljskog laboratorija kao nositelja državnog etalona.

Zbog nedefiniranog sufinanciranja i visoke cijene održavanja državnog etalona (održavanje sljedivosti, složeni zahtjevi u dokazivanju osposobljenosti laboratorija, potrebno visokoobrazovano i osposobljeno osoblje i dr.), do sada su samo četiri laboratorija uspjela ispuniti ove zahtjeve. Zahvaljujući projektu tehničke pomoći koju je Vlada Republike Njemačke dala Vladi Republike Hrvatske, tri su laboratorija ispunila zahtjeve za akreditaciju i uvjete za proglašenje njihovih etalona državnim etalonima. Očekuje se da će do završetka projekta još četiri laboratorija ispuniti te zahtjeve. Nakon završetka projekta, Republika Hrvatska će imati devet državnih etalona, i to za: duljinu, masu, gustoću, temperaturu, tlak, silu, napon, jačinu zvuka i aktivnost radioaktivne tvari. Međutim, bez značajnog sufinanciranja iz državnog proračuna dostignuta razina neće se moći nakon realizacije projekta dugoročno održati zbog visokih troškova održavanja državnih etalona.

Zakonom o mjeriteljskoj djelatnosti utvrđene su obveze Državnog zavoda za normizaciju i mjeriteljstvo u području zakonskog mjeriteljstva.

Državni zavod za normizaciju i mjeriteljstvo obavlja upravne i stručne poslove iz područja zakonskog mjeriteljstva utvrđene Zakonom o mjeriteljskoj djelatnosti te nadzire provedbu toga Zakona. U skladu s tom funkcijom, ravnatelj Državnog zavoda za normizaciju i mjeriteljstvo donosi za ta područja mjeriteljske propise kojima se utvrđuju zahtjevi za mjerila i uvjeti za njihovu uporabu, propise za mjerne i ispitne metode te propise o količinama punjenja pakiranih proizvoda.

Državni zavod za normizaciju i mjeriteljstvo je tijelo državne uprave koje čuva državne etalone i osigurava sljedivost mjerenja prema međunarodnim etalonima mjernih jedinica, brine za ostvarenje, održavanje i razvoj državnih etalona zakonitih mjernih jedinica, osigurava sljedivost državnih etalona prema međunarodnim etalonima te propisuje mjeriteljske zahtjeve za etalone i mjerila, ovjeravanje mjerila, predstavljanje Republike Hrvatske u međuvladinim organizacijama za zakonsko mjeriteljstvo i ostvaruje suradnju s ostalim međunarodnim mjeriteljskim organizacijama.

Postojeći Zakon o mjeriteljskoj djelatnosti, donesen u vrijeme ukupne preobrazbe političkog i gospodarskog sustava koji svojim rješenjima nije mogao obuhvatiti sve vidove mjeriteljskog zakonodavstva. U tom smislu, treba posebno naglasiti da nisu bili razdvojena područja zakonskog, industrijskog i znanstvenog mjeriteljstva, tako da je država preuzela brigu za sve vidove mjeriteljstva. Zbog materijalnih uvjeta u kojima se nalazila Republika Hrvatska nije bilo moguće na zadovoljavajući način uspostaviti ni potrebnu mjeriteljsku infrastrukturu..

Pitanja koja se trebaju urediti ovim Zakonom

Prema preporuci D1 Međunarodne organizacije za zakonsko mjeriteljstvo (OIML), zakonsko je mjeriteljstvo je onaj dio mjeriteljstva koji je uređen zakonom i propisima za njegovo provođenje..

Odredbе zakonskog mjeriteljstva primjenjuje se kada zaštita ljudi i društva u cjelini zahtijeva da tijela državne uprave i ovlaštene pravne osobe posvete posebnu pažnju rezultatima mjerenja te kad postoje suprotstavljeni interesi kod rezultata mjerenja pa je nužno posredovanje treće nezavisne strane.

Važnost mjeriteljstva za socijalni i gospodarski razvoj zahtijeva smislenu mjeriteljsku strategiju zbog čijeg ostvarenja u zakonima moraju biti uzeti u obzir svi čimbenici koji se odnose na potrošače, poduzetništvo, izobrazbu i zaštitu građana.

Ovim se Zakonom ureduju se sljedeća pitanja:

- uporaba zakonitih mjernih jedinica
- osnivanje, organizacija i djelovanje tijela koja obavljaju poslove zakonskog mjeriteljstva
- način razvoja, održavanja i uporabe državnih etalona, prava i obveze nacionalnih umjernih laboratorija, umjeravanje etalona i potvrđivanje referencijskih tvari
- vrste i uporabu zakonitih mjerila
- ispitivanje sukladnosti mjerila s mjeriteljskim propisima i ovjeravanje mjerila
- stavljanje mjerila u promet i uporabu
- ispitivanje sukladnosti zapakiranih proizvoda
- prava i obveze ovlaštenih servisa za pripremu mjerila za ovjeravanje
- priznavanje potvrda i oznaka sukladnosti izdanih u inozemstvu
- provođenje službenih mjerenja
- prijenos ovlasti u području zakonskog mjeriteljstva
- djelovanje mjeriteljske inspekcije
- način financiranja djelatnosti i naknade.

Na putu do članstva u Europskoj uniji, Republika Hrvatska je preuzela obvezu usklađivanja svojeg zakonodavstva sa zakonodavstvom Europske unije.

Cilj je usklađivanja zakonodavstva razvoj hrvatske industrije i trgovine te povećavanje njezine konkurentnosti na međunarodnom i europskom tržištu, poboljšanje sigurnosti proizvoda, zaštita zdravlja i sigurnosti na radu, zaštita okoliša i zaštita potrošača te razvoj zakonodavstva i tehničke infrastrukture, što će omogućiti usklađivanje s odgovarajućim sustavom u Europskoj uniji.

Posljedice koje će nastati donošenjem ovog Zakona

Člankom 73. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, koji se odnosi na tehničke propise, normizaciju, mjeriteljstvo, ovlašćivanje i ocjenu sukladnosti, Republika Hrvatska se obvezala da će poduzeti mjere potrebne za postupno usklađivanje s tehničkim propisima Unije i europskom normizacijom, mjeriteljstvom i ovlašćivanjem te postupcima za ocjenu sukladnosti te da će u tu svrhu strane u prvoj fazi započeti poticati uporabu tehničkih propisa Europske unije i europskih norma te postupaka ispitivanja i ocjene sukladnosti, zaključivati, po potrebi, europske protokole

za ocjenu sukladnosti, unapređivati razvoj infrastrukture za kakvoću: normizaciju, mjeriteljstvo, ovlašćivanje i ocjenu sukladnosti, promicati sudjelovanje Republike Hrvatske u radu specijaliziranih europskih organizacija (CEN, CENELEC, ETSI, EA, WELMEC, EUROMET itd.).

Prema preporuci D1 Međunarodne organizacije za zakonsko mjeriteljstvo (OIML) pod mjeriteljskom se infrastrukturom podrazumijeva:

- adekvatno opremljene i održavane laboratorije
- akreditacijska tijela
- certifikacijska i inspekcijska tijela
- mjeriteljski stručnjaci s odgovarajućom obukom
- dokumentacijski centri
- aktivnosti prijenosa tehnologija (poput centra za obuku i konzultacijskih službi itd.) s ciljem pružanja nužnih usluga građanima i naručiteljima.

Prema zahtjevima Europske unije, Republika Hrvatska treba donijeti Zakon o mjernim jedinicama i Zakon o mjeriteljstvu, koji uključuje načela starog pristupa potvrđivanja sukladnosti s propisima te uređuje područje zakonskog mjeriteljstva. Donošenjem Zakona o mjeriteljstvu, ovaj bi zahtjev bio ispunjen i obuhvatio bi područje mjernih jedinica i zakonskog mjeriteljstva, što se do sada uređivalo odvojenim zakonima.

Zakon o mjeriteljstvu temelj je za primjenu smjernica Europske unije, i to:

a) zakonite mjerne jedinice

- 80/181/EEC smjernica o mjernim jedinicama

b) smjernice staroga pristupa

- 71/316/EEC smjernica o mjerilima i metodama mjeriteljskog nadzora

Stavljanje neautomatskih vaga u promet uredit će se na način da će se o tome donijeti podzakonski akt na temelju Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode u skladu sa smjernicom 90/384/EEC o neautomatskim vagama.

Zakonom o mjeriteljstvu definirana je tehnička i upravna infrastruktura za koju postoji izravan zahtjev temeljem pravne stečevine (*acquisa*), kao i ona koja se izravno ne zahtijeva, ali je nužna za djelotvornu primjenu (državni etaloni, umjerni, ispitni i ovjerni laboratoriji). Za obavljanje ove djelatnosti u velikoj većini su zemalja osnovani nacionalni mjeriteljski instituti koji se brinu za razvoj, čuvanje i uporabu državnih etalona i osiguravanje sljedivosti mjerila u zemlji.

Pristup ovakvom uređivanju poslova zakonskog mjeriteljstva sukladan je uređivanju ovog područja u zemljama Europske unije.

Prihvatanje europskih smjernica u području mjeriteljstva dovodi do liberalizacije stavljanja mjerila u promet. Dosadašnji je pristup bio preventivan. Za svaku vrstu mjerila u procesu njegovog osmišljavanja provodilo se ispitivanje tipa modela mjerila, i ako je model udovoljio svim mjeriteljskim zahtjevima, donosilo se rješenje o odobrenju tipa. Zatim je svako mjerilo prije stavljanju u promet moralo proći postupak prve ovjere gdje se utvrđivalo je li mjerilo u skladu s odobrenim tipom mjerila i udovoljava li mjeriteljskim zahtjevima. Time se osiguravalo ispitivanje svakog mjerila prije stavljanja u promet. Troškove ovoga postupka snosio je proizvođač, njegov predstavnik u Republici Hrvatskoj ili uvoznik.

Novim pristupom utvrđuju se samo temeljni zahtjevi za određenu vrstu mjerila i donose se usklađene norme kao tehničke specifikacije. Za mjerila koja su proizvedena prema usklađenim normama, primjenjuje se načelo presumpcije o udovoljavanju temeljnim zahtjevima. Proizvođač može birati neovisno tijelo, koje treba, na temelju priložene tehničke dokumentacije i ispitnih rezultata, utvrditi da li mjerilo izrađeno prema usklađenoj normi. Ako se utvrdi da mjerilo nije u cijelosti u skladu s usklađenom normom provest će se ispitivanje kojim će se utvrditi udovoljava li mjerilo propisanim temeljnim zahtjevima.

Prema tome, primjenom novog pristupa nema klasičnog tipnog odobrenja i prve ovjere zakonitih mjerila, već se mjerilo stavlja u promet ako je prošlo propisani postupak utvrđivanja sukladnosti s temeljnim zahtjevima, ako ima potvrdu o sukladnosti mjerila s temeljnim zahtjevima, i ako ima propisane oznake sukladnosti. Kad se mjerilo nađe u uporabi u području zakonskog mjeriteljstva provodi se redovito ovjeravanje kao i do sada. Proizvođač snosi samo troškove potvrđivanja sukladnosti mjerila s propisima. Novi pristup temelji se na povjerenju prema proizvođaču i njegovoj izjavi o sukladnosti proizvoda s propisima. Troškovi ovoga pristupa za proizvođača su bitno manji. Ukoliko se u postupku nadzora tržišta utvrdi da mjerilo ne udovoljava temeljnim zahtjevima, primjenjuju se propisane sankcije koje su veoma stroge.

Obveza je države organizirati i provoditi učinkovit mjeriteljski nadzor nad stavljanjem mjerila u promet i njihovom uporabom, i nadzirati točnost rezultata mjerenja.

Umjeravanje etalona više nije područje zakonskog mjeriteljstva. Zakonom se samo propisuje obveza primjene etalona i nadzornih uređaja za ispitivanje i ovjeravanje mjerila koji su sljedivi do državnog etalona. Umjeravanje etalona provode osposobljeni mjeriteljski laboratoriji koji svoju stručnost dokazuju u postupku akreditacije. Postupak akreditacije mjeriteljskih laboratorija pripada dragovoljnom području i provodi se na temelju drugih propisa.

Umjerni laboratorij koji posjeduje, čuva i primjenjuje državni etalon obavlja poslove nacionalnoga umjernog laboratorija. Budući da troškove održavanja i primjene državnog etalona nije moguće financijski pokriti umjeravanjem referencijskih etalona, potrebno je osigurati sufinanciranje nacionalnih umjernih laboratorija iz državnog proračuna.

U cilju boljeg iskorištavanja mjeriteljskih mogućnosti, osposobljeni servisi za održavanje pojedine vrste mjerila mogu se ovlastiti za ispitivanje i održavanje zakonitih mjerila u postupku ovjeravanja mjerila. U nekim se slučajevima omogućava uporaba zakonitih mjerila koja je popravio i ispitao ovlašten servis do provođenja postupka ovjeravanja koje obavlja Zavod i ovlaštena pravna osoba, ali to razdoblje ne smije biti dulje od 30 dana.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Budući da je zakonsko mjeriteljstvo od posebnog značaja za Republiku Hrvatsku, potrebno je osigurati tehničke i financijske uvjete za odvijanje djelatnosti. Zavod se najvećim dijelom financira iz državnog proračuna.

Djelatnost Državnog zavoda za normizaciju i mjeriteljstvo financira se iz sredstva državnog proračuna, naknada od mjeriteljske djelatnosti i drugih izvora u skladu sa zakonom.

Državnom zavodu za normizaciju i mjeriteljstvo potrebno je dodatno osigurati sredstva iz državnog proračuna za sufinanciranje djelatnosti vezanih uz državne etalone (umjeravanje, održavanje, razvoj), a prema posebnom ugovoru između Zavoda i pravne osobe koja u svom sastavu ima nacionalni umjerni laboratorij. Sufinanciranjem državnih etalona omogućilo bi se njihovo održavanje i sudjelovanje u održavanju sljedivosti u zemlji, njihovo uključivanje u međunarodna usporedbena mjerenja prema odobrenim godišnjim planovima rada.

Za sufinanciranje devet državnih etalona potrebno je u državnom proračunu izdvojiti 3.000.000 kuna godišnje. Sada se za ovu namjenu osigurava godišnje 650.000 kuna.

Za provedbu zakona potrebno je zaposliti nove djelatnike, i to 10 djelatnika za poslove mjeriteljske inspekcije i 7 djelatnika za poslove ovjeravanja mjerila, i to: u Osijeku 3, Zagrebu 2 te u Rijeci i Splitu jednog djelatnika.

IV. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Odredbama članaka 159. i 161. Poslovnika Hrvatskog Sabora («Narodne novine» br. 62/02) predviđena je mogućnost da zakon može biti donesen po hitnom postupku ukoliko to, između ostalog, zahtijevaju osobito opravdani državni razlozi. Imajući u vidu, da ovaj prijedlog zakona predstavlja usklađivanje zakonodavstva Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije,

te da je donošenje istog predviđeno Planom provedbe Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, predlaže se donošenje Zakona po hitnom postupku.

**V. TEKST NACRTA KONAČNOG PRIJEDLOGA ZAKONA O MJERITELJSTVU S
OBRAZLOŽENJEM**

ZAKON O MJERITELJSTVU

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Područje koje se uređuje

(1) Ovim se zakonom uređuje jedinstveni mjeriteljski sustav koji obuhvaća temeljno, tehničko i zakonsko mjeriteljstvo.

(2) Temeljno mjeriteljstvo je dio mjeriteljstva koje istražuje stalnice prirodnih pojava i čiji je zadatak uspostava državnih etalona mjernih jedinica međunarodnog sustava jedinica, uspostave sljedivosti i jedinstvenosti mjerenja u Republici Hrvatskoj usporedbom s međunarodnim etalonima te razvoj novih mjernih metoda.

(3) Tehničko mjeriteljstvo je dio mjeriteljstva kojim se uspostavlja sljedivost rezultata mjerenja.

(4) Zakonsko mjeriteljstvo obuhvaća dio mjeriteljstva uređen zakonom i drugim propisima u cilju uspostave povjerenja u rezultate mjerenja u područjima primjene zakonitih mjerila.

Članak 2.

Ciljevi ovog Zakona

(1) Područje mjeriteljstva se uređuje radi:

1. poticanja slobodne trgovine i uklanjanja mogućih prepreka u toj trgovini
2. ujednačavanja sustava zakonitih mjernih jedinica s međunarodno dogovorenim sustavom mjernih jedinica
3. uspostave sustava državnih etalona i osiguranja njihove sljedivosti do međunarodnih etalona
4. uspostave mjernog jedinstva u Republici Hrvatskoj i uspostave povjerenja u rezultate mjerenja provedenih radi zaštite potrošača, života i zdravlja ljudi i životinja, zaštite okoliša, opće sigurnosti i zaštite prirodnih resursa
5. potpore i razvoja odgovarajuće mjeriteljske infrastrukture koja osigurava sljedivost mjernih rezultata
6. usmjeravanja i financiranja mjeriteljskih istraživačkih aktivnosti
7. donošenja i provođenja mjeriteljskih propisa
8. ocjene usklađenosti sa zahtjevima zakonskog mjeriteljstva
9. brzog, točnog i lako razumljivog saopćavanja i prenošenja informacija o mjeriteljskim pitanjima.

Članak 3.

Pojmovi

Ako izrazi i pojmovi nisu utvrđeni u ovom zakonu i propisima za njegovo provođenje mjerodavne su definicije objavljene u Međunarodnom rječniku osnovnih i općih naziva u metrologiji, (International vocabulary of basic and general terms in metrology) - hrvatsko izdanje Državnog zavoda za normizaciju i mjeriteljstvo.

Članak 4.

Javnost rezultata mjerenja

Rezultati mjerenja koji su provedeni na zahtjev državnih tijela ili za potrebe državnih tijela, a koji se odnose na zdravlje, javnu sigurnost, okoliš i gospodarstvo, dostupni su javnosti u skladu s propisima.

II. TIJELA U PODRUČJU ZAKONSKOG MJERITELJSTVA

Članak 5.

Tijela koja obavljaju poslove u zakonskom mjeriteljstvu

Poslove zakonskog mjeriteljstva u smislu odredaba ovoga zakona obavljaju:

1. Državni zavod za normizaciju i mjeriteljstvo (u daljnjem tekstu: Zavod)
2. ovlaštene pravne osobe i
3. ovlašteni servisi za pripremu mjerila za ovjeravanje.

Članak 6.

Državni zavod za normizaciju i mjeriteljstvo

(1) Zavod obavlja mjeriteljske poslove u smislu odredaba ovoga zakona.

(2) Zavod obavlja sljedeće poslove:

1. rješava u upravnim stvarima iz područja mjeriteljstva
2. priprema nacрте zakona iz područja mjeriteljstva,
3. donosi podzakonske akte za provođenje ovih zakona,
4. proglašava državne etalone, obavlja upravne i stručne poslove u svezi državnih etalona, usklađuje rad nacionalnih umjernih laboratorija
5. ovlašćuje pravne osobe za provedbu postupaka potvrđivanja sukladnosti mjerila, pakovina i boca kao mjernih spremnika za pakirane proizvode (u daljnjem tekstu: boca kao mjerni spremnik) s propisima, za provedbu ovjeravanja zakonitih mjerila, za provedbu službenih mjerenja te pripremu mjerila za ovjeravanje
6. provodi postupke priznavanja potvrda i znakova o usklađenosti mjerila, pakovina i boca kao mjernih spremnika s propisima, izdanih u inozemstvu,
7. provodi umjeravanje etalona i mjerila za potrebe zakonskog mjeriteljstva, ispitivanje sukladnosti mjerila i pakovina s propisima, tipno ispitivanje mjerila, ovjeravanje zakonitih mjerila, provodi službena i ekspertna mjerenja
8. nadzire zakonitost rada ovlaštenih osoba, dobavljača zakonitih mjerila i pakovina, ovlaštenih servisa te korisnika zakonitih mjerila.
9. prati i nadzire stanje u mjeriteljskoj djelatnosti i poduzima mjere za kvalitetno obavljanje djelatnosti,
10. nadzire rad ovlaštenih mjeritelja u obavljanju mjeriteljske djelatnosti,
11. brine se o stručnom osposobljavanju mjeritelja i mjeriteljskih inspektora
12. usklađuje i daje smjernice za rad mjeriteljskih inspektora i za provođenje određenih propisa i mjera,
13. pruža pomoć građanima, ovlaštenim mjeriteljima i pravnim osobama u provođenju propisa i mjera iz mjeriteljske djelatnosti,
14. predstavlja Republiku Hrvatsku u međunarodnim mjeriteljskim organizacijama, osigurava izvršenje zadaća koje proizlaze iz članstva u tim organizacijama, koordinira sudjelovanje drugih tijela, pravnih i fizičkih osoba u izvršenju tih zadaća kao i zadaća na temelju međunarodnih sporazuma u području mjeriteljstva, koji obvezuju Republiku Hrvatsku
15. izdaje Službeno glasilo (u daljnjem tekstu: Glasilo),
16. vodi propisane evidencije i
17. obavlja druge upravne i stručne poslove.

(3) Vlada Republike Hrvatske može osnovati neovisno tijelo za obavljanje pojedinih stručnih poslova iz područja mjeriteljstva.

Članak 7.

Ovlaštene pravne osobe

(1) Pravne osobe koje ispunjavaju propisane uvjete mogu obavljati sljedeće poslove:

1. ispitivati usklađenost mjerila s propisima,
2. ovjeravati zakonita mjerila,
3. ispitivati usklađenost pakovina i boca kao mjernih spremnika s propisima,
4. voditi evidenciju ovjerenih zakonitih mjerila,
5. provoditi službena mjerenja.

(2) Pravna osoba kad obavlja poslove zakonskog mjeriteljstva obavlja javnu ovlast.

Članak 8.

Ovlašteni servisi za pripremu mjerila za ovjeravanje

(1) Ovlašteni servis je pravna ili fizička osoba koja pregledava, popravlja i ispituje zakonita mjerila i/ili mjerne sustave (u daljnjem tekstu: mjerila) radi pripreme za ovjeravanje.

(2) Zavod može ovlastiti fizičku ili pravnu osobu za pregled i pripremanje određene vrste zakonitih mjerila za ovjeravanje ako ispunjava propisane mjeriteljske i tehničke zahtjeve.

(3) Zavod može ukinuti ovlaštenje servisu ako više ne udovoljava propisanim tehničkim i mjeriteljskim zahtjevima i ako ne provodi odredbe ovoga zakona i propisa donesenih za njegovu provedbu.

(4) Zavod vodi popis i vrši tehnički nadzor ovlaštenih servisa.

(5) Ravnatelj Zavoda propisat će tehničke i mjeriteljske zahtjeve za ovlašćivanje servisa za pripremu pojedinih vrsta mjerila za ovjeravanje, postupak ispitivanja i označivanja mjerila pripremljenog za ovjeravanje, sadržaj ispitnog izvješća i druge dokumentacije u svezi pripremljenih mjerila, izgled i sadržaj oznaka koje rabi ovlašteni servis, te postupak i sadržaj zahtjeva za ovjeravanje pripremljenih mjerila.

Članak 9.

Mjeriteljski savjet

(1) Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog ravnatelja Zavoda osniva Mjeriteljski savjet (u daljnjem tekstu: Savjet) od najviše petnaest članova, koji djeluje kao savjetodavno tijelo na području mjeriteljstva.

(2) Zadaće Savjeta su da:

1. djeluje kao stručno savjetodavno tijelo
2. savjetuje pri utvrđivanju mjeriteljskih potreba Republike Hrvatske
3. predlaže znanstvene i obrazovne aktivnosti u području mjeriteljstva.

(3) Savjet donosi poslovnik o svom radu.

(4) Zavod obavlja stručne i tehničke poslove za potrebe Savjeta.

III. MJERNE JEDINICE

Članak 10.

Zakonite mjerne jedinice

(1) Zakonite mjerne jedinice su mjerne jedinice čija je uporaba propisana ovim zakonom .

(2) U Republici Hrvatskoj primjenjuju se mjerne jedinice Međunarodnog sustava jedinica (u nastavku teksta: SI), decimalne jedinice, iznimno dopuštene jedinice izvan SI i složene mjerne jedinice.

(3) Ravnatelj Zavoda uzimajući u obzir međunarodne, europske i hrvatske norme propisuje mjerne jedinice iz stavka 2. ovoga članka, njihove vrijednosti, nazive i znakove, te područja, način i obvezu njihove primjene.

IV. TEMELJNO MJERITELJSTVO

Članak 11.

Državni etaloni

(1) Državni etaloni proglašeni odlukom Ravnatelja Zavoda u Republici Hrvatskoj služe kao osnova za dodjeljivanje vrijednosti drugim etalonima određene veličine.

(2) Državni etaloni su sljedivi do međunarodnih etalona ili nacionalnih etalona drugih država s odgovarajućom mjeriteljskom kakvoćom.

(3) Za svaku veličinu ne mora biti proglašen državni etalon.

(4) Razvoj, održavanje i uporaba državnih etalona je od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku i sufinancira se iz sredstava koja se Zavodu osiguravaju u proračunu Republike Hrvatske.

(5) Ravnatelj Zavoda propisuje uvjete za proglašenje referentnog etalona državnim etalom, način proglašenja državnog etalona, razloge za ukidanje odluke o proglašenju državnog etalona, obvezu održavanja i uporabe državnog etalona.

Članak 12.

Nacionalni umjerni laboratorij

(1) Pravna osoba koja razvija, održava i primjenjuje državni etalon, obavlja poslove nacionalnog umjernog laboratorija za određenu veličinu.

(2) Kada Zavod održava i primjenjuje državni etalon onda obavlja poslove nacionalnog umjernog laboratorija za određenu veličinu.

(3) Zavod usklađuje rad nacionalnih umjernih laboratorija.

(4) Ravnatelj Zavoda propisuje uvjete kojima nacionalni umjerni laboratorij mora udovoljiti za čuvanje i korištenje državnog etalona.

(5) Odnosi Zavoda i pravne osobe, koja u svom sastavu ima nacionalni umjerni laboratorij, uređuju se ugovorom.

(6) Nacionalni umjerni laboratorij može rabiti grb Republike Hrvatske na pečatu, žigu i na dokumentima kad obavlja javnu ovlast u smislu odredbi ovog zakona i propisa donesenih za njihovu provedbu.

V. TEHNIČKO MJERITELJSTVO

Članak 13.

Etaloni, referencijske tvari i mjerila u području tehničkog mjeriteljstva

U području tehničkog mjeriteljstva obavlja se umjeravanje etalona i mjerila, odnosno potvrđuje usklađenost mjerila s tehničkim specifikacijama te potvrđuju značajke referencijskih tvari.

Članak 14.

Sljedivost mjerila i umjeravanje etalona

(1) U smislu ovog Zakona sljedivost mjerila se ostvaruje neprekinutim nizom prijenosa vrijednosti veličine uz početnu uporabu etalona najveće mjeriteljske kakvoće za danu veličinu.

(2) Umjeravanje etalona je postupak uspoređivanja mjeriteljskih značajki etalona niže mjeriteljske razine s etalonima više mjeriteljske razine radi određivanja vrijednost etalona.

(3) Umjeravanje etalona obavlja se u umjernim laboratorijima na zahtjev korisnika.

Članak 15.

Potvrđivanje referencijskih tvari

(1) Potvrđivanjem referencijskih tvari utvrđuje se vrijednost jedne ili više značajki materijala ili tvari postupkom koji osigurava sljedivost do SI, pri čemu se utvrđuje vrijednost značajki iskazana u potvrdi.

(2) Potvrđivanje značajki referencijskih tvari obavlja ispitni laboratorij akreditiran za provedbu određenih ispitivanja.

VI. ZAKONSKO MJERITELJSTVO

VI.1. MJERILA

Članak 16.

Zakonita mjerila

(1) Zakonita mjerila u smislu odredaba ovog zakona su mjerila koja se rabe za:

1. mjerenja u prometu roba i usluga,
2. zaštitu zdravlja ljudi i životinja, opće sigurnosti, zaštitu imovine, okoliša i prirodnih resursa, zaštitu na radu, promet, zaštitu od nesreća,
3. provjeru zapakiranih proizvoda i boca kao mjernih spremnika,
4. mjerenja propisana ovim zakonom, drugim zakonima i propisima donesenim za njihovu provedbu.

(2) Zakonita mjerila podliježu mjeriteljskom nadzoru koji se obavlja odobravanjem tipa mjerila, prvom, redovnom i izvanrednom ovjerom te izvanrednim ispitivanjem mjerila.

(3) Ravnatelj Zavoda propisuje mjeriteljske i tehničke zahtjeve za zakonitih mjerila.

(4) Zakonita mjerila moraju pokazivati mjerne rezultate u zakonitim mjernim jedinicama.

Članak 17.

Stavljanje u promet zakonitih mjerila

(1) Zakonita se mjerila smiju staviti u promet ako su ispitana u propisanom postupku, ako udovoljavaju mjeriteljskim propisima i ako su označena propisanim ovjernim oznakama.

(2) Ravnatelj Zavoda propisuje postupak ispitivanja zakonitih mjerila koja se stavljaju u promet, vrste i sadržaj dokumentacije koja prati zakonito mjerilo, vrste i oblik oznaka te način označivanja zakonitih mjerila koja udovoljavaju propisanim tehničkim i mjeriteljskim zahtjevima.

(3) Mjerila koja su stavljena u promet na temelju drugih propisa mogu se upotrebljavati u području zakonskog mjeriteljstva ako su prošla propisani postupak ispitivanja usklađenosti s propisima, ako udovoljavaju propisanim temeljnim zahtjevima i ako su označena posebno propisanom oznakom usklađenosti kojom proizvođač, uvoznik ili predstavnik strane tvrtke (u daljnjem tekstu: dobavljač) jamči da mjerila udovoljavaju propisanim mjeriteljskim zahtjevima.

Članak 18.

Uporaba zakonitih mjerila

(1) Zakonita mjerila koja se rabe u smislu odredaba ovog zakona moraju udovoljavati mjeriteljskim propisima, biti ispitana, ovjerena i označena propisanim oznakama, odnosno imati valjanu potvrdu o ovjeravanju.

(2) Zakonito mjerilo koje se više ne rabi mora biti na vidnom mjestu označeno oznakom "Mjerilo nije u uporabi".

(3) Pravne i fizičke osobe u obavljanju djelatnosti moraju postavljati i rabiti zakonita mjerila na način kojim se osigurava potrebna točnost mjerenja i odgovorne su za tehničku ispravnost mjerila i točnost mjernih rezultata.

(4) Ravnatelj Zavoda će propisati značajke zakonitih mjerila koje se primjenjuje za pojedina mjerenja, te postupak označivanja mjerila koja se više ne rabe u zakonskom mjeriteljstvu.

Članak 19.

Obveze korisnika zakonitih mjerila u uporabi

(1) Kod uporabe zakonitih mjerila korisnik mjerila mora:

1. upotrebljavati ovjerena zakonita mjerila,

2. održavati zakonita mjerila u tehničkom stanju koje osigurava točnost mjerenja,
3. podnositi na ovjeru zakonita mjerila u uporabi u skladu s ovim zakonom i propisima donesenim za njegovu provedbu,
4. upotrebljavati zakonita mjerila u skladu s njihovom namjenom,
5. voditi evidenciju o održavanju i ovjeravanju zakonitih mjerila u uporabi, kada je to propisano.
(2) Ravnatelj Zavoda može propisati obavezu vođenja evidencije obračunskih mjerila u uporabi.

Članak 20.

Odobrenje tipa mjerila

(1) Ako se nakon propisanog postupka ispitivanja utvrdi da određeni tip mjerila (model) udovoljava propisanim tehničkim i mjeriteljskim zahtjevima ravnatelj Zavoda donijet će rješenje o odobrenju tipa mjerila.

(2) Ravnatelj Zavoda donosi rješenje o odbijanju tipa mjerila ako se ispitivanjem utvrdi da ispitani tip mjerila ne udovoljava propisanim tehničkim i mjeriteljskim zahtjevima.

(3) Protiv rješenja iz stavka 2. ovoga članka nije dopuštena žalba već se može pokrenuti upravni spor kod Upravnog suda Republike Hrvatske.

(4) Ravnatelj Zavoda propisuje postupak ispitivanja tipa mjerila, tehničku dokumentaciju koju je potrebno priložiti, broj mjerila istog tipa koji treba podnijeti na ispitivanje, sadržaj ispitnog izvješća, način označivanja odobrenog tipa mjerila, način pohranjivanja ispitnog izvješća, tehničke dokumentacije i mjerila.

Članak 21.

Ovjeravanje zakonitih mjerila

(1) Ako se nakon propisanog postupka ispitivanja mjerila utvrdi da je mjerilo sukladno odobrenom tipu mjerila i da udovoljava propisanim tehničkim i mjeriteljskim zahtjevima ovlaštenu će mjeritelj ovjeriti mjerilo.

(2) Ovjeravanje zakonitih mjerila može biti prvo, redovno u propisanim vremenskim intervalima ili izvanredno.

(3) Zavod ili ovlaštena pravna osoba dužna je izdati ovjernicu i kad je mjerilo označeno ovjernom oznakom, ako to podnositelj zahtjeva zatraži.

(4) Mjerila koja se ne ovjeravaju moraju se redovno održavati, a postupak, sadržaj i rokove redovnog održavanja propisuje ravnatelj Zavoda.

(5) Ravnatelj Zavoda propisuje postupak ispitivanja u procesu ovjeravanja pojedinih vrsta zakonitih mjerila, ovjerna razdoblja za pojedina zakonita mjerila i način njihove primjene, uvjete za izvođenje ovjeravanja van stalnog sjedišta Zavoda ili ovlaštene pravne osobe, način i rokove čuvanja ispitne dokumentacije; koja se mjerila mogu rabiti a da nisu prošla postupak ovjeravanja i koja se mjerila mogu podnositi na ovjeravanje bez odobrenja tipa mjerila.

Članak 22.

Prestanak valjanosti ovjere

Valjanost ovjere zakonitog mjerila prestaje ako je:

1. isteklo ovjerno razdoblje,
2. na mjerilu provedena izmjena koja može utjecati na njegove mjeriteljske značajke,
3. mjerilo oštećeno na takav način da je moglo izgubiti neko svojstvo bitno za ovjeru,
4. ovjerna oznaka uništena, promijenjena, uklonjena ili na bilo koji drugi način oštećena,
5. očigledno da je mjerilo izgubilo potrebna mjeriteljska svojstva iako ovjerna oznaka nije oštećena,
6. mjerilu promijenjeno mjesto ugradnje.

Članak 23.

Prvo ovjeravanje mjerila

(1) Mjerila koja su tipno odobrena moraju se podnositi na prvu ovjeru, ako drugim propisom nije drugačije propisano.

(2) Dobavljač mora osigurati prvo ovjeravanje zakonitog mjerila.

(3) Mjerila koja su stavljena u promet na temelju drugih propisa kad se upotrebljavaju u području zakonskog mjeriteljstva podliježu prvoj ovjeri.

Članak 24.

Redovno ovjeravanje mjerila

(1) Redovno ovjeravanje mjerila provodi se u propisanim ovjernim razdobljima za određenu vrstu mjerila.

(2) Redovnu ovjeru zakonitog mjerila osigurava korisnik mjerila.

(3) Za redovno ovjeravanje mjerila toplinske energije, plinomjera, korektora, vodomjera i brojila električne energije obvezne su se brinuti pravne i fizičke osobe koje prodaju toplinsku energiju, električnu energiju, vodu ili plin.

Članak 25.

Izvanredna ovjera

Izvanredna ovjera mjerila provodi se kad zakonito mjerilo nije bilo u uporabi zbog kvara ili drugih tehničkih nedostataka ili radi toga što nije bilo ovjereno u propisanom ovjernom razdoblju.

Članak 26.

Uporaba popravljenih ugrađenih zakonitih mjerila

(1) Ravnatelj Zavoda može propisati da se ugrađena zakonita mjerila mogu rabiti najdulje 30 dana od dana popravka ili pripreme mjerila prije ovjeravanja ako je ovlašten servis mjerilo propisano pripremio za ovjeravanje, na propisani način ispitao, zaštitio od neovlaštenog pristupa i postavio ovjerne oznake ovlaštenog servisa.

(2) Ovlašten je servis dužan odmah podnijeti zahtjev za ovjeravanje ugrađenih mjerila na koje je postavio ovjerne oznake ovlaštenog servisera.

Članak 27.

Ovjerne oznake

(1) Ovjerne oznake koje se rabe u Republici Hrvatskoj su:

1. državne ovjerne oznake,
2. oznake prve ovjere Europske unije.

(2) Ravnatelj Zavoda propisuje vrstu, oblik i način postavljanja ovjernih oznaka koje se rabe kod ovjeravanja zakonitih mjerila, te oblik i sadržaj ovjernice.

Članak 28.

Etaloni i referencijske tvari u zakonskom mjeriteljstvu

(1) Za ovjeravanje zakonitih mjerila mogu se upotrebljavati samo etaloni koji su umjereni i koji imaju valjanu umjernicu, odnosno referencijske tvari koje su potvrđene i koje imaju valjanu potvrdu.

(2) Umjeravanje etalona, odnosno potvrđivanje referencijskih tvari za potrebe ovjeravanja zakonitih mjerila obavlja Zavod, akreditirani umjerni laboratorij, odnosno akreditirani ispitni laboratorij.

(3) Ravnatelj Zavoda propisuje umjerna razdoblja za etalone koji se upotrebljavaju za ovjeravanje zakonitih mjerila.

Članak 29.

Potvrde i oznake sukladnosti izdane u inozemstvu

(1) U Republici Hrvatskoj priznaju se potvrde o sukladnosti i znakovi sukladnosti, koji su izdani u inozemstvu, ako su izdani u skladu s međunarodnim sporazumima koje je potpisala Republika Hrvatska.

(2) Zavod može priznati oznake sukladnosti i ovjere te odgovarajuće potvrde ako su izdani pod uvjetima koji su propisani u Republici Hrvatskoj.

(3) Zavod vodi evidenciju potvrda o sukladnosti i znakovima sukladnosti, izdanih u skladu sa stavkom 1. ovoga članka.

Članak 30.

Mjesta za ovjeravanje zakonitih mjerila

(1) Zavod, odnosno ovlaštena pravna osoba, ovjerava zakonita mjerila u svojim službenim prostorijama i ovjernim mjestima.

(2) Ovjerno mjesto je prostor izvan službenih prostorija Zavoda ili ovlaštene pravne osobe, u kojem Zavod ili ovlaštena pravna osoba ovjerava određenu vrstu zakonitih mjerila upotrebljavajući propisanu opremu Zavoda, ovlaštene pravne osobe, korisnika mjerila ili ovlaštenog servisa.

(3) Zavod, odnosno ovlaštena pravna osoba, ovjerava zakonito mjerilo i na mjestima gdje se ono nalazi, odnosno gdje je ugrađeno ili postavljeno, ako se radi o mjerilu koje je po svojoj konstrukciji vezano za mjesto gdje je postavljeno, ili ako se radi o mjerilu koje bi se zbog svoje konstrukcije moglo pri prijenosu oštetiti ili pokvariti.

(4) Zavod, odnosno ovlaštena pravna osoba kad ovjerava mjerilo iz stavka 3. ovoga članka može od podnositelja zahtjeva zahtijevati da osigura potreban broj pomoćnih radnika i opremu za ovjeravanje.

Članak 31.

Izvanredno ispitivanje zakonitih mjerila u uporabi

(1) Fizičke ili pravne osobe u slučaju sumnje u ispravnost zakonitog mjerila imaju pravo tražiti od Zavoda, odnosno ovlaštene pravne osobe izvanredno ispitivanje mjerila i izdavanje ispitnog izvješća.

(2) Troškove izvanrednog ispitivanja zakonitog mjerila snosi podnositelj zahtjeva ako ovjereno zakonito mjerilo s valjanom ovjernom oznakom zadovoljava propisane mjeriteljske zahtjeve, a korisnik mjerila ako mjerilo ne zadovoljava propisane mjeriteljske zahtjeve.

(3) Ravnatelj Zavoda propisuje postupak izvanrednog ispitivanja mjerila, sadržaj i rok čuvanja ispitnog izvješća.

Članak 32.

Ovjera mjernih sustava

(1) Postupak redovnih i izvanrednih ovjera mjernih sustava sastoji se od ovjere mjerila kao dijela sustava koji čine funkcionalnu cjelinu i ovjere mjernog sustava kao cjeline.

(2) Korisnik mjernog sustava dužan je osigurati ovjeru mjerila kao dijela mjernog sustava kao i ovjeru mjernog sustava kao cjeline.

(3) Ravnatelj Zavoda propisuje postupak ispitivanja i ovjeravanja mjernih sustava, te koji se dijelovi sustava mogu izuzeti od mjeriteljske provjere.

Članak 33.

Uređaji s mjernom funkcijom

Na uređaje s mjernom funkcijom koji se ispituju na temelju drugih propisa primjenjuju se odredbe ovoga Zakona i propisa donesenih za njegovu provedbu koji se odnose na sljedivost etalona, referencijskih tvari i rezultata mjerenja.

VI.2. SLUŽBENA MJERENJA

Članak 34.

Službena mjerenja

(1) Službeno mjerenje je mjerenje koje provodi Zavod ili ovlaštena pravna osoba, u okviru određenom rješenjem o ovlašćivanju (u nastavku: izvršitelj službenog mjerenja), a služi kao mjerodavni dokaz u nekom postupku ili donošenju odluka državnih organa ili sudova.

(2) Izvršitelj službenog mjerenja izdaje ispitno izvješće o rezultatima službenog mjerenja.

(3) Sadržaj i postupak službenog mjerenja propisuje ravnatelj Zavoda.

VI.3. ISPITIVANJE USKLAĐENOSTI I OZNAČIVANJE PAKOVINA I BOCA KAO MJERNIH SPREMNIKA

Članak 35.

Pakovine

(1) Pakovina prema ovom zakonu je proizvod u ambalaži namijenjen prodaji, koji je bez nazočnosti kupca tako zatvoren da mu se naznačeni sastav i količina ne mogu promijeniti bez otvaranja i očevidne preinake.

(2) Odredbe ovoga zakona primjenjuju se na pojedinačne, skupne, bezomotne pakovine i pakovine u mjernim spremnicima, proizvedene, stavljene u promet ili izložene prodaji za nepoznatog kupca.

(3) Besplatni uzorci, pakovine koje su namijenjene opskrbi zrakoplova, brodova i vlakova i proizvodi u spremnicima koji su pakirane za krajnjeg potrošača na temelju međusobnog ugovora ne smatraju se pakovinama u smislu odredaba ovog zakona.

(4) Ravnatelj Zavoda propisuje postupke ispitivanja pakovina, nadzor pakovina, nazivne količine punjenja, dopuštena odstupanja količine punjenja, označivanje nazivnih količina punjenja, mjeriteljske zahtjeve za skupne i bezomotne pakovine, način označivanja ocijedenom masom, označivanje pakovina jediničnom cijenom proizvoda, veličinu oznaka za nazivnu količinu na pakovinama, mjeriteljske zahtjeve za zakonita mjerila s kojima se nadziru količine punjenja, te način i postupak zaštite neispravnih pakovina kako ih se ne bi stavilo u promet.

Članak 36.

Stavljanje u promet pakovina

(1) Pakovine se smiju proizvoditi, uvoziti, stavljeti u promet, izlagati za prodaju samo ako do trenutka kad ih kupac preuzme udovoljavaju propisanim mjeriteljskim zahtjevima.

(2) Ravnatelj Zavoda propisuje obvezu i način podnošenja prijave dobavljača pakovina, način vođenja evidencije dobavljača pakovina.

Članak 37.

Ispitivanje mjeriteljske usklađenosti pakovina

Ispitivanje pakovina na zahtjev fizičke, pravne ili ovlaštene osobe radi provjere usklađenosti pakovine s propisanim mjeriteljskim zahtjevima i odredbama ovog zakona provodi Zavod ili ovlaštena pravna osoba.

Članak 38.

Označivanje pakovina

Na pakiranim proizvodima koji se stavljaju u promet mora biti vidljivo označena nazivna količina punjenja u zakonskim mjernim jedinicama ili brojem komada ili na drugi način koji je propisan za označavanje količine punjenja određene pakovine.

Članak 39.

Znak sukladnosti pakovina s propisanim mjeriteljskim zahtjevima

(1) Znak sukladnosti s mjeriteljskim zahtjevima mora imati propisan oblik, veličinu i način postavljanja, a dobavljač ga smije staviti na pakovinu nakon propisanog dokumentiranja usklađenosti pakovine s propisanim mjeriteljskim zahtjevima.

(2) Ravnatelj Zavoda propisuje veličinu i oblik znaka sukladnosti pakovina, način postavljanja te način dokumentiranja usklađenosti pakovina s mjeriteljskim zahtjevima.

Članak 40.

Boca kao mjerni spremnik za pakovine

(1) Boca kao mjerni spremnik u smislu ovoga zakona je spremnik koji zadržava stalni oblik boce i koji udovoljava propisanim mjeriteljskim zahtjevima.

(2) Boca kao mjerni spremnik mora imati propisane oznake nazivnog i vršnog obujma te znak proizvođača mjernih spremnika.

(3) Zavod može priznati znak proizvođača mjernih spremnika koji je odobrila inozemna ustanova koja je nadležna za zakonsko mjeriteljstvo.

(4) Boce kao mjerni spremnici smiju se stavljati u promet ako udovoljavaju propisanim mjeriteljskim zahtjevima i ako su označeni propisanim oznakama i natpisima.

(5) Ravnatelj Zavoda propisuje mjeriteljske zahtjeve za boce kao mjerne spremnike, dopuštena odstupanja nazivnog i vršnog obujma te natpise i oznake na bocama kao mjernim spremnicima.

VI.4. OVLAŠĆIVANJE

Članak 41.

Ovlašćivanje

(1) Poslove ovlašćivanja u smislu odredbi ovoga zakona obavlja Zavod u skladu s odredbama ovog Zakona i propisa donesenih za njegovu provedbu.

(2) Za poslove ovjeravanja zakonitih mjerila, ispitivanja sukladnosti mjerila, mjeriteljsku provjeru mjerila postupkom održavanja, ispitivanje pakovina i za provedbu službenih mjerenja ravnatelj Zavoda može ovlastiti pravnu osobu, koja ispunjava propisane uvjete ako Zavod ne može obavljati neke od tih poslova.

(3) Ovlaštenje se može izdati pravnoj osobi ako:

1. ima potrebnu tehničku opremu i prostore za provođenje aktivnosti za koje se traži ovlaštenje,
2. je osigurala sljedivost korištenih etalona i mjerila,
3. zapošljava stručno osposobljene osobe za obavljanje mjeriteljskih poslova,
4. ne bavi se proizvodnjom, uvozom, prodajom ili popravkom mjerila iz područja ovlaštenja,
5. ne bavi se proizvodnjom ili uvozom pakovina ili boca kao mjernih spremnika,
6. daje jamstvo za nadoknadu štete uzrokovane svojim radom,
7. nije u postupku stečaja.

(4) Ravnatelj Zavoda propisat će uvjete koje moraju ispunjavati pravne osobe za određene poslove zakonskog mjeriteljstva.

Članak 42.

Rješenje o ovlašćivanju

(1) Ravnatelj Zavoda u roku od 60 dana od podnošenja zahtjeva odlučuje o ovlašćivanju.

(2) Pravne osobe koje ispunjavaju uvjete za ovlašćivanje ne moraju sve biti ovlaštene.

(3) Rješenjem se utvrđuje područje i opseg ovlaštenja.

(4) Ovlaštenje važi 3 godine.

(5) Zavod dodjeljuje ovlaštenoj osobi ovjernu oznaku za ovjeravanje zakonitih mjerila.

Članak 43.

Ukidanje rješenja o ovlašćivanju

(1) Ravnatelj Zavoda će djelomično ili u cijelosti ukinuti rješenje o ovlaštenju ako u cijelosti ili djelomično ovlaštena osoba:

1. ne ispunjava zahtjeve propisane ovim Zakonom i propisima za njegovo provođenje te rješenjem o ovlašćivanju,
2. ne obavlja poslove na propisan način
3. pokazuje nedostatke u obavljanju poslova iz područja ovlaštenja,
4. to zatraži.

(2) Pravna osoba kojoj je ukinuto rješenje jer nije radila u skladu s propisima, stručno i u skladu s ovlaštenjem ne može podnijeti novi zahtjev za ovlaštenjem u roku tri godine od dana ukidanja rješenja.

Članak 44.

Prestanak valjanosti rješenja o ovlašćivanju

Ovlaštenje prestaje vrijediti:

1. prestankom postojanja ovlaštene pravne osobe,
2. ukidanjem rješenja,
3. istekom roka valjanosti rješenja o ovlašćivanju.

Članak 45.

Objavljivanje rješenja o ovlašćivanju

Rješenje o ovlaštenju, promjenama i prestanku valjanosti ovlaštenja objavljuje se u Glasilu.

Članak 46.

Obveze ovlaštene pravne osobe

(1) Ovlaštena pravna osoba mora:

1. obavljati djelatnosti u skladu s propisima, stručno i u skladu s rješenjem o ovlašćivanju,
2. odmah obavijestiti Zavod o prestanku ili promjeni uvjeta o ovlaštenju,
3. voditi uredsko poslovanje o upravnim predmetima iz područja za koja su ovlaštene u skladu s propisima ako nije ovim zakonom i propisima za njegovu provedbu drukčije riješeno,
4. u propisanim rokovima i na propisani način dostaviti Zavodu podatke za upis ovjerenog mjerila u evidenciju zakonitih mjerila.

(2) Ravnatelj Zavoda propisuje rokove i način dostavljanja Zavodu podataka o ovjerenim mjerilima.

(3) Ravnatelj Zavoda može propisati obvezu sudjelovanja u usporedbenim mjerenjima svim pravnim osobama koje su ovlaštene za mjeriteljske poslove prema odredbama ovoga zakona.

Članak 47.

Ovlašteni mjeritelj

(1) Ovlašteni mjeritelj je službenik Zavoda ili ovlaštene pravne osobe koji zadovoljava propisane uvjete i koji je položio stručni ispit za ovlaštenog mjeritelja.

(2) Ravnatelj Zavoda propisuje uvjete iz stavka 1 ovog članka, te uvjete i način polaganja stručnog ispita za obavljanje poslova prema odredbama ovoga zakona.

VII. NAČIN FINANCIRANJA I PLAĆANJE NAKNADA

Članak 48.

Izvori financiranja

- (1) Poslovi zakonskoga mjeriteljstva od interesa su za Republiku Hrvatsku.
- (2) Djelatnosti Zavoda financira se:
  1. iz proračuna,
  2. naknade od mjeriteljske djelatnosti,
  3. sredstva iz drugih izvora, u skladu sa zakonom.

Članak 49.

Financiranje mjeriteljske djelatnosti Zavoda

(1) Iz proračuna Republike Hrvatske financira se u cijelosti djelatnost Zavoda koja je od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku i to: rješavanje u upravnim stvarima prema odredbama ovoga zakona, nadzor nad provedbom odredbi zakona nad ovlaštenim pravnim i fizičkim osobama, dobavljačima zakonitih mjerila i pakovina, nad uporabom mjernih jedinica i zakonitih mjerila, održavanje sljedivosti državnih etalona, troškovi čuvanja i održavanja etalona koji su priznati za državnih etalona, održavanje propisanih uvjeta za proglašenje državnih etalona, troškovi usporedbenih mjerenja u kojima sudjeluju nacionalni umjerni laboratoriji s državnim etalom, članarine u međunarodnim mjeriteljskim organizacijama u kojima je Republika Hrvatska član, uspostava i održavanje baza podataka, sudjelovanje od Zavoda imenovanih predstavnika u međunarodnim mjeriteljskim organizacijama, promicanje zakonskog mjeriteljstva i izdavanje službenog glasila.

(2) Sredstva ostvarena vlastitom djelatnošću prihod su Zavoda i upotrijebiti će ih Zavod za obavljanje mjeriteljske djelatnosti u smislu odredaba ovoga zakona koja se ne financiraju iz proračuna.

Članak 50.

Sufinanciranje državnih etalona

Zavod u skladu sa svojim godišnjim planom financiranja, godišnjim planom uporabe državnog etalona i godišnjim ugovorom s nacionalnim umjernim laboratorijem sufinancira održavanje sljedivosti državnog etalona, sudjelovanje nacionalnog umjernog laboratorija s državnim etalom u nacionalnim ili međunarodnim usporedbenim mjerenjima te održavanje propisanih uvjeta za proglašenje državnog etalona, kao i plaće za rad djelatnika koji obavljaju ove poslove.

Članak 51.

Naknade

(1) Za provedbu postupka ovlašćivanja pravne ili fizičke osobe, ispitivanje usklađenosti mjerila, pakovina i boca kao mjernih spremnika s propisima, mjeriteljsku provjeru mjernih uređaja za proizvodnju pakovina, ovjeravanja mjerila i provedbu službenih mjerenja koje po ovom zakonu obavlja Zavod ili ovlaštena pravna osoba plaćaju se naknade.

(2) Troškovi koji su nastali u svezi s mjeriteljskim nadzorom pakovina kojim je utvrđeno da je dobavljač povrijedio mjeriteljski propis, snosi dobavljač.

(3) Za ovjeravanje zakonitih mjerila u službenim prostorijama Zavoda i ovlaštene pravne osobe, za ovjeravanje ugrađenih mjerila za ovjereno mjerilo podnositelj zahtjeva plaća naknadu.

(4) Ako se ovjeravanje zakonitih mjerila na zahtjev ovlaštenog servisera obavlja u ovlaštenom servisu, ovlaštenu servis plaća dodatne troškove.

(5) Ravnatelj Zavoda propisuje visinu naknada, vrstu i visinu dodatnih troškova, te način plaćanja za mjeriteljske poslove koje Zavod ili ovlaštena osoba obavlja prema ovom Zakonu i propisima za njegovu provedbu.

(6) Naknade snosi dobavljač mjerila i pakovina, korisnik mjerila, odnosno ovlaštenu servis, pravna ili fizička osoba kad je podnositelj zahtjeva.

VIII. MJERITELJSKA INSPEKCIJA

Članak 52.

Mjeriteljski inspekcijski poslovi

(1) Zavod obavlja inspekcijske poslove koji se odnose na nadzor nad primjenom i izvršavanjem zakona, drugih propisa i općih akata u djelatnosti mjeriteljstva kao i nadzor nad stručnim radom ovlaštenih mjeritelja, ovlaštenih pravnih osoba, ovlaštenih servisa.

(2) Inspekcijske poslove iz stavka 1. ovoga članka obavlja državni mjeriteljski inspektor (u daljnjem tekstu: mjeriteljski inspektor).

Članak 53.

Mjeriteljski inspektor

(1) Poslove mjeriteljskog inspektora mogu obavljati djelatnici s visokom stručnom spremom, pet godina radnog iskustva u području mjeriteljstva i položenim stručnim ispitom za mjeriteljskog inspektora.

(2) Mjeriteljski inspektor koji nema stručni ispit za mjeriteljskog inspektora dužan ga je položiti u roku od godinu dana od dana imenovanja.

(3) Program stručnog ispita za mjeriteljskog inspektora, sastav ispitnog povjerenstva i način provođenja ispita propisuje ravnatelj Zavoda.

Članak 54.

Iskaznica mjeriteljskog inspektora

(1) Mjeriteljski inspektor ima službenu iskaznicu kojom dokazuje službeno svojstvo, identitet i ovlasti.

(2) Oblik i sadržaj obrasca službene iskaznice propisuje ravnatelj Zavoda.

Članak 55.

Godišnji plan rada

(1) Mjeriteljska inspekcija donosi godišnji program rada uz suglasnost ravnatelja Zavoda.

(2) Ravnatelj Zavoda podnosi Vladi Republike Hrvatske izvješće o radu mjeriteljske inspekcije s prijedlogom mjera za poboljšanje mjeriteljske djelatnosti.

Članak 56.

Podnošenje zahtjeva za pokretanje postupka

(1) Ako mjeriteljski inspektor prilikom nadzora utvrdi da je povredom propisa učinjen prekršaj ili kazneno djelo dužan je bez odgađanja, u roku od sedam dana, podnijeti zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka ili podnijeti kaznenu prijavu.

(2) Tijelo kome je podnesen zahtjev iz stavka 1. ovoga članka dužno je o ishodu postupka obavijestiti Zavod.

Članak 57.

Prava mjeriteljskog inspektora

(1) Mjeriteljski inspektor u provođenju inspekcijskog nadzora ima pravo ući i pregledati poslovne prostorije i objekte u kojima se proizvode, čuvaju ili upotrebljavaju zakonita mjerila i pakovine, uređaje, opremu i sredstva rada i vozila, ima pravo pregledati poslovne knjige, akte, evidencije i ispitna izvješća ovlaštene pravne osobe i ovlaštenog mjeritelja koja omogućuju uvid u obavljanje poslova koji se odnose na zakonsko mjeriteljstvo.

(2) Mjeriteljski inspektor je ovlašten u postupku nadzora zatražiti i pregledati isprave na temelju kojih se može utvrditi identitet nadzirane osobe (osobna iskaznica, putovnica i sl.) a nadzirane osobe dužne su na zahtjev inspektora dati mu takvu ispravu na uvid.

(3) Ovlaštena pravna osoba i druga pravna i fizička osoba kod kojih se obavlja inspekcijski nadzor dužni su mjeriteljskom inspektorom omogućiti obavljanje nadzora i pružiti potrebne podatke i obavijesti.

(4) Prilikom obavljanja inspekcijskog nadzora inspektor može uzimati izjave od predstavnika nadziranih pravnih, fizičkih osoba i svjedoka.

Članak 58.

Obavješćivanje nadzirane osobe

O početku obavljanja nadzora, inspektor će obavijestiti odgovornu osobu nadzirane pravne osobe i fizičku osobu, ako je dostupna, osim ako smatra da bi obavješćivanje umanjilo učinkovitost nadzora.

Članak 59.

Omogućavanje rada inspektora

(1) Pravne i fizičke osobe koje podliježu nadzoru inspektora dužne su omogućiti obavljanje nadzora sukladno odredbi članka 57. ovog Zakona i osigurati mu uvjete za neometan rad.

(2) Smatra se da nadzirana pravna ili fizička osoba nije omogućila obavljanje nadzora iz stavka 1. ovoga članka i u slučaju da u roku određenom u zapisniku inspektor ne osigura uvid u mjerila ili pakirane proizvode koji su predmet nadzora, traženu poslovnu dokumentaciju i druge isprave potrebne za utvrđivanje činjeničnog stanja u postupku nadzora.

(3) Pravne i fizičke osobe iz stavka 1. ovoga članka dužne su na traženje inspektora privremeno obustaviti poslovanje nadziranog objekta za vrijeme inspekcijskog nadzora, ako inspektor ne bi mogao na drugi način obaviti inspekcijski nadzor ili utvrditi činjenično stanje.

(4) Inspektor može od nadzirane pravne i fizičke osobe nakon obavljenog inspekcijskog nadzora tražiti izvršenje pojedine radnje u postupku radi potpunog utvrđenja činjeničnog stanja i odrediti rok izvršenja te radnje.

Članak 60.

Dostava podataka

Pravne i fizičke osobe dužne su na pisano traženje inspektora, u roku primjerenom izvršenju obveze, dostaviti ili pripremiti točne i potpune podatke, obavijesti i materijale koji su mu potrebni za obavljanje inspekcijskog nadzora.

Članak 61.

Postupanje po nađenim nepravilnostima

(1) Inspektor će izvijestiti nadležno tijelo državne uprave o uočenim nepravilnostima i tražiti pokretanje postupka i poduzimanje mjera za uklanjanje nepravilnosti, ako nije ovlašten izravno postupati.

(2) Inspektor može obavješćivati i savjetovati nadzirane pravne i fizičke osobe o najučinkovitijoj provedbi zakona i drugih propisa ako to smatra korisnim i potrebnim, nakon obavljenog nadzora.

Članak 62.

Čuvanje tajnih podataka

(1) Prilikom obavljanja inspekcijskog nadzora mjeriteljski inspektor dužan je postupiti tako da ne ugrozi tajnost podataka.

(2) Nadzirane osobe dužne su mjeriteljskog inspektora upoznati s tim što se po njihovim općim aktima smatra tajnom.

Članak 63.

Primjena općeg upravnog postupka

Na postupak inspekcijskog nadzora primjenjuju se odredbe Zakona o općem upravnom postupku, ako ovim Zakonom pojedina pitanja nisu drugačije uređena.

Članak 64.

Pečaćenje

Ravnatelj Zavoda propisuje način pečaćenja, kada se rješenja donijeta na temelju ovog Zakona ili drugih zakona izvršavaju pečaćenjem.

Članak 65.

Samostalnost u radu i odlučivanju

Inspektor je u obavljanju inspekcijskog nadzora samostalan, te vodi postupak, donosi rješenja i poduzima mjere u okviru prava, dužnosti i ovlasti utvrđenih ovim Zakonom i drugim propisima donesenim za njegovo provođenje.

Članak 66.

Zadaci mjeriteljskog inspektora

U obavljanju mjeriteljskih inspekcijskih poslova mjeriteljski inspektor nadzire:

1. zakonitost i stručnost obavljanja mjeriteljskih poslova,
2. uporabu zakonitih mjernih jedinica,
3. način čuvanja, održavanja i uporabe državnih etalona,
4. zakonitost korištenja sredstava iz državnog proračuna za sufinanciranje državnih etalona
5. zakonitost i stručnost rada u postupku potvrđivanja usklađenosti mjerila s mjeriteljskim propisima, u postupku ispitivanja tipa mjerila i ovjeravanja zakonitih mjerila,
6. uporabu zakonitih mjerila,
7. provedbu službenih mjerenja,
8. ispravnost pakovina i boca kao mjernih spremnika u smislu odredbi ovog zakona,
9. zakonitost i stručnost rada pravnih i fizičkih osoba ovlaštenih za provedbu odredbi ovog zakona,
10. način vođenja i korištenja propisane dokumentacije i evidencija,
11. druga pitanja od značaja za utvrđivanje i ocjenjivanje zakonitosti i stručnosti rada i provedbu odredbi ovoga zakona.

Članak 67.

Prava i dužnosti mjeriteljskog inspektora

U obavljanju inspekcijskih poslova iz članka 68. ovoga zakona mjeriteljski inspektor ima pravo i dužnost:

1. narediti otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i nedostataka u određenom roku,
2. zabraniti uporabu mjerila i stavljanje u promet pakovina koji nisu sukladni propisanim zahtjevima,
3. zabraniti provođenje radnji koje su suprotne zakonu ili provedbenim propisima,
4. zabraniti rad i pokrenuti postupak ukidanja ovlaštenja ovlaštenoj osobi koja više ne ispunjava propisane mjeriteljske zahtjeve,
5. zabraniti rad i pokrenuti postupak ukidanja ovlaštenja ovlaštenoj osobi ili ovlaštenom mjeritelju koji poslove za koje je ovlašten ne obavlja stručno i zakonito,
6. narediti poduzimanje drugih mjera za koje je ovlašten ovim Zakonom i drugim propisima.

Članak 68.

Rješenje o zabrani stavljanja u promet i povlačenje iz prometa

(1) Ako utvrđeni nedostaci prije stavljanja pakovina u promet ne budu otklonjeni u određenom roku mjeriteljski inspektor će donijeti rješenje o zabrani stavljanja u promet pakovina.

(2) Ako utvrđeni nedostaci zakonitih mjerila i pakovina u prometu ili u uporabi zakonitih mjerila ne budu otklonjeni u određenom roku mjeriteljski inspektor će donijeti rješenje o povlačenju zakonitih mjerila i pakovina iz prometa, odnosno rješenje o zabrani uporabe mjerila.

Članak 69.

Obveza obavješćivanja nadležnog tijela

Ako mjeriteljski inspektor prilikom obavljanja inspekcijskog nadzora utvrdi povrede propisa ili drugih općih akata, a za postupanje u svezi s tim povredama nadležno je neko drugo državno tijelo, dužan je o tome bez odgađanja obavijestiti nadležno tijelo.

Članak 70.

Izdavanje usmenog rješenja

(1) Mjeriteljski inspektor može prilikom obavljanja inspekcijskih poslova izdati i usmeno rješenje za izvršenje određenih mjera osiguranja kada postoji opasnost od prikrivanja, zamjene ili uništenja dokaza ako se mjera osiguranja ne poduzme odmah.

(2) Mjeriteljski inspektor može narediti izvršenje usmenog rješenja odmah. Usmeno rješenje mora se unijeti u zapisnik o obavljenom pregledu.

(3) Mjeriteljski inspektor dužan je izdati pisani otpravak rješenja.

Članak 71.

Žalba

Protiv rješenja koje donosi mjeriteljski inspektor dopuštena je žalba povjerenstvu koje imenuje ravnatelj Zavoda.

Članak 72.

Vođenje zapisnika

(1) O obavljenom pregledu, utvrđenom stanju i poduzetim, odnosno naređenim mjerama, kao i o obavljenim radnjama mjeriteljski inspektor sastavlja zapisnik.

(2) Primjerak zapisnika mjeriteljski inspektor uručuje nadziranoj osobi.

Članak 73.

Zaštita inspektora

Ako se mjeriteljskom inspektoru prilikom obavljanja inspekcijskog nadzora pruži fizički otpor, odnosno ako se takav otpor osnovano očekuje, mjeriteljski inspektor može zatražiti pomoć ovlaštenog službenika nadležnog tijela unutarnjih poslova.

Članak 74.

Evidencija o obavljenim inspekcijskim pregledima

(1) Mjeriteljski inspektor vodi evidenciju o obavljenim inspekcijskim pregledima.

(2) Način vođenja evidencije propisuje ravnatelj Zavoda.

Članak 75.

Državni inspektorat

(1) Gospodarski inspektori Državnog inspektorata nadziru uporabu zakonitih mjernih jedinica i mjerila, te oznake na pakiranim proizvodima i primjenu propisanih nazivnih količina punjenja pakovina.

(2) Kad gospodarski inspektor u postupku nadzora utvrdi povrede odredbi ovoga zakona poduzima mjere propisane ovim zakonom i drugim propisima.

IX. KAZNE NE ODREDBE

Članak 76.

Kaznene odredbe

(1) Novčanom kaznom od 300 do 3500 kuna kaznit će se za prekršaj fizička osoba odnosno novčanom kaznom od 2000 do 10000 kuna pravna osoba:

1. ako u radnom prostoru drži mjerilo koje ne upotrebljava i koje na vidnom mjestu nije označeno oznakom «Mjerilo nije u uporabi» (članak 18. stavak 2.),
2. ako nije osigurao redovno ovjeravanje mjerila u propisanom ovjernom razdoblju (članak 24. stavak 2.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1 ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom od 1000 do 3500 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 77.

(1) Novčanom kaznom od 1500 do 5000 kuna kaznit će se za prekršaj fizička osoba odnosno novčanom kaznom od 10000 do 50000 kuna pravna osoba:

1. ako redovno ne održava mjerilo u smislu odredbe članka 21. stavak 4.,
2. ako proizvodi, uvozi i stavlja u promet pakovine koje ne udovoljavaju propisanim mjeriteljskim zahtjevima (članak 36. stavak 1.),
3. ako stavi znak sukladnosti na pakovine koje ne udovoljavaju propisanim mjeriteljskim zahtjevima (članak 39. stavak 1.),
4. ako stavi u promet boce kao mjerne spremnike koje ne udovoljavaju mjeriteljskim zahtjevima i nisu označene propisanim oznakama i natpisima (članak 40. stavak 4.),
5. ako postupa suprotno odredbi članka 46. stavak 1. ovog Zakona,
6. ako postupa suprotno članku 57. stavak 3. ovog Zakona.

(2) Za prekršaj iz stavka 1 ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom od 1500 do 5000 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 78.

(1) Novčanom kaznom od 5000 do 10000 kuna kaznit će se za prekršaj fizička osoba odnosno od 50000 do 100000 kuna pravna osoba:

1. ako stavlja u promet mjerila koja nisu označena propisanim znakovima sukladnosti odnosno ako nisu označena službenom oznakom tipa mjerila i oznakom prve ovjere (članak 17. stavak 1.),
2. ako upotrebljava zakonita mjerila koja ne udovoljavaju propisanim mjeriteljskim propisima, koja nisu ispitana, ovjerena i koja nisu označena propisanim ovjernim oznakama, odnosno koja nemaju valjanu potvrdu o ovjeravanju (članak 18. stavak 1),
3. ako u obavljanju djelatnosti ne postave i ne rabe mjerila na način na koji se osigurava potrebna točnost mjerenja (članak 18. stavak 3.),
4. ako postupa suprotno odredbi članka 19. stavak 1.,

5. ako mjeriteljskom inspektoru ne pruži potrebne podatke i obavijesti za obavljanje inspeksijskog nadzora (članak 60.),
6. ako mjeriteljskom inspektoru prilikom obavljanja nadzora pruži fizički otpor (članak 73.).
  - (2) Za prekršaj iz stavka 1 ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom od 5000 do 10000 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

X. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 79.

Prijelazne odredbe o provedbenim propisima

- (1) Propise koje je potrebno uskladiti s odredbama ovog zakona donosi ravnatelj Zavoda u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (2) Do stupanja na snagu propisa iz stavka 1. ovog članka, ostaju na snazi propisi doneseni na temelju Zakona o mjeriteljskoj djelatnosti ("Narodne novine" 11/94), ako nisu u suprotnosti s odredbama ovog zakona.
- (3) Ovlašćuje se ravnatelj Zavoda da propisima iz stavka 1. ovog zakona može odrediti prekršaje i propisati kazne za te prekršaje.

Članak 80.

Prijelazne odredbe o rješenjima

- (1) Sva rješenja o proglašenju državnih etalona, odobrenju tipa, potvrde o ovjeravanju i ovjerni žigovi, koji su izdani prije stupanja na snagu ovoga zakona ostaju važiti do isteka roka njihove valjanosti.
- (2) Sva rješenja o ovlašćivanju ovlaštenih mjeriteljskih laboratorija ostaju na snazi godinu dana od dana stupanja na snagu ovoga zakona, osim dijela koji se odnosi na umjeravanje mjerila i etalona koje prestaju važiti danom stupanja na snagu ovoga zakona.
- (3) Sva rješenja o ovlašćivanju potvrđenih mjeriteljskih laboratorija prestaju važiti danom stupanja na snagu ovoga zakona, a prostorije laboratorija mogu se upotrebljavati kao ovjerni centri godinu dana nakon stupanja na snagu ovoga zakona, ako udovoljavaju mjeriteljskim zahtjevima prema kojima su bili ovlašteni.

Članak 81.

Prestanak važenja zakona

- (1) Danom stupanja na snagu ovoga zakona prestaje važiti Zakon o mjeriteljskoj djelatnosti ("Narodne novine, br. 11/94 i 37/94) i Zakon o mjernim jedinicama ("Narodne novine" br. 53/94), osim odredbe članka 4. koja prestaje važiti danom stupanja na snagu propisa iz stavka 3. članka 10. ovog zakona.
- (2) Izuzetno od stavka 1. ovog članka odgađa se primjena odredbe članka 27. stavak 1. točka 2. ovog Zakona, koja se odnosi na oznake o prvom ovjeravanju Europske unije, do primitka Republike Hrvatske u punopravno članstvo Europske unije.
- (3) Do donošenja propisa iz članka 10. stavak 3. ovog zakona odgovarajuće će se primjenjivati odredbe Zakona o mjernim jedinicama.

Članak 82.

Stupanje na snagu

Ovaj zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u «Narodnim novinama».

V. OBRAZLOŽENJE POJEDINIH ODREDBI PRIJEDLOGA ZAKONA

Članak 1. - U ovom je članku definirano područje uređivanje ovoga zakona a to je mjeriteljski sustav koji obuhvaća temeljno, tehničko i zakonsko mjeriteljstvo.

Mjeriteljstvo je nužno za neprekidni razvoj i tržišnu utakmicu u gospodarstvu. Mjeriteljstvo je ključ za promicanje novih tehnologija, razvoj proizvoda koji mogu zadovoljiti potrebe kupca koji mogu zadovoljiti potrebe kupca, za učinkovitu proizvodnju proizvoda, za izbjegavanje i otkrivanje nesukladnosti te konačno za osiguranje kakvoće u proizvodnji dobara i procesa. Nijedna se veličina ne može izmjeriti bez mjeriteljstva i bez mjeriteljske infrastrukture koja posebno mora osigurati sljedivost, tj da se mjerenja mogu neprekidnim lancem usporedbi povezati s državnim ili međunarodnim etalonima.

Temeljno mjeriteljstvo je područje mjeriteljstva koje otkriva prirodne fenomene koji vremenom ne mijenjaju svoju vrijednost i ta se činjenica prema međunarodnom dogovoru koristi za realizaciju etalona mjernih veličina. Temeljno mjeriteljstvo realizira mjerne veličine na najvećoj mjeriteljskoj razini. To su referentne vrijednosti koje služe za određivanje vrijednosti svih drugih etalona.

Tehničko mjeriteljstvo osigurava sljedivost etalona i mjerila do državnih ili međunarodnih etalona neprekidnim lancem usporedbi počevši od državnog etalona kao dogovorene prave vrijednosti. U tehničko mjeriteljstvo spada i potvrđivanje sukladnosti mjerila s nekom tehničkom specifikacijom, što može biti deklaracija proizvođača, norma ili propisani mjeriteljski zahtjevi.

Zakonsko je mjeriteljstvo obuhvaća onaj dio mjeriteljstva koji je uređen zakonom i propisima sa ciljem osiguranja odgovarajuće razine vjerodostojnosti rezultata mjerenja, provedenih na propisani način. Zakonsko se mjeriteljstvo primjenjuje kada zaštita ljudi i društva u cjelini zahtijevaju da država posveti posebnu pozornost rezultatima mjerenja, te je nužna intervencija treće nezavisne strane.

Ovaj je zakon obuhvatio područje uređivanja koje je sada uređeno Zakonom o mjernim jedinicama ("Narodne novine", br. 53/94), Zakonom o mjeriteljskoj djelatnosti (Narodne novine, br. 11/94) te zahtjevima smjernica novog i starog pristupa. Europske smjernice starog pristupa implementiraju se temeljem ovoga zakona. Europske smjernice novoga pristupa implementiraju se na temelju Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode, a samo uporaba mjerila iz tih smjernica u području zakonskog mjeriteljstva regulirana je ovim zakonom.

Članak 2. –Ciljevi koji se žele postići provedbom odredbi zakona, a to je:

- poticanje slobodne trgovine i uklanjanja mogućih tehničkih prepreka u trgovini kao posljedica različitog uređivanja područja mjeriteljstva,
- ujednačavanje sustava zakonitih mjernih jedinica s međunarodno dogovorenim sustavom mjernih jedinica,
- uspostava sustava državnih etalona koji se uspoređuju s međunarodnim etalonima i koji služe kao referentne vrijednosti za određivanje vrijednosti svih drugih etalona u zemlji
- kroz provedbu odredbi zakonskog mjeriteljstva uspostaviti nužno povjerenje u rezultate mjerenja provedenih radi zaštite potrošača, života i zdravlja ljudi i životinja, zaštite okoliša, opće sigurnosti i zaštite prirodnih resursa
- kroz tehničko mjeriteljstvo osigurati potporu i razvoj odgovarajuće mjeriteljske infrastrukture koja osigurava sljedivost mjernih rezultata
- usmjeravati i financirati mjeriteljske istraživačke aktivnosti u skladu s potrebama hrvatskog gospodarstva
- kroz mjeriteljski nadzor i inspekciju ocijeniti sukladnost sa zahtjevima zakonskog mjeriteljstva
- stvoriti uvjete za brzo, točno i razumljivo saopćavanje i prenošenje informacija o mjeriteljskim pitanjima od javnog interesa.

Članak 3. - Pristup ovom zakonu je takav da su pojmovi u pravilu određeni u dijelovima zakona gdje se o njima govori. Za one pojmove koji nisu definirani u pojedinim dijelovima zakona, upotrebljavat će se definicije iz Međunarodnog rječnika osnovnih i općih naziva u metrologiji, izdanje Državni zavod za normizaciju i mjeriteljstvo, Zagreb, 1996.

Članak 4. Javnost mjeriteljskih informacija je od posebnog interesa za širu javnost. Građani moraju imati pristup do rezultata mjerenja koja se provode po zahtjevu tijela državne uprave ili za njihove potrebe a odnose se na zdravlje, javnu sigurnost, okoliš i gospodarstvo.

Članak 5 – Mjeriteljske poslove u smislu odredbi ovoga zakona obavljaju Državni zavod za normizaciju i mjeriteljstvo kao tijelo državne uprave, ovlaštene pravne osobe koje ispunjavaju propisane uvjete za obavljanje mjeriteljskih poslova na temelju prijenosa ovlasti te ovlašteni servisi kao tehničko tijelo za pripremu mjerila u postupku ovjeravanja mjerila.

Članak 6. Zavod obavlja poslove u smislu ovoga zakona. U članku su navedeni poslovi koje obavlja Zavod.

Po potrebi Vlada Republike Hrvatske može osnovati neovisno tijelo za obavljanje pojedinih stručnih poslova iz područja mjeriteljstva kao npr. Mjeriteljski institut.

Članak 7. Dio mjeriteljskih poslova koje neće moći obavljati Zavod, može se prenijeti na ovlaštene pravne osobe koje ispunjavaju propisane uvjete za obavljanje mjeriteljskih poslova u pojedinom području.

Uvjete koje će pravne osobe morati ispunjavati za obavljanje pojedinih mjeriteljskih poslova pripisuje ravnatelj Zavoda.

Ovlaštene pravne osobe, u smislu ovoga zakona, mogu ispitivati sukladnost mjerila s propisima, ovjeravati zakonita mjerila, ispitivati sukladnost zapakiranih proizvoda i boca kao mjernih spremnika za zapakirane proizvode, voditi evidencije ovjerenih zakonitih mjerila te provoditi službena mjerenja.

Članak 8. - Mjerila u uporabi ovjeravaju se u propisanim vremenskim intervalima. Da bi se mjerila mogla ovjeriti moraju biti pripremljena i tehnički ispravna. Za dovođenje mjerila u tehnički ispravno stanje služe servisi koji su sposobni obavljati taj posao i koje je za to ovlastio Zavod. Pod tehničkom pripremom mjerila podrazumijeva se njihov pregled, ispitivanje i mogući popravak, ako je to potrebno. U ovom slučaju ovlaštenje ne znači prijenos javne ovlasti već samo potvrdu da je servis stručan za održavanje mjerila i ima umjerenu mjernu opremu za provjeru popravljenih mjerila. Ovim se želi postići bolje korištenje postojeće mjerne opreme i smanjiti izdatke za nabavku nove opreme. Osim toga ovim se rad ovlaštenih servisa za održavanje mjerila nadzire od strane Zavoda.

Članak 9. – U mjeriteljstvu, pa tako i zakonskom, potrebno je stalno praćenje struke i znanosti. Radi stručnog i znanstvenog praćenja mjeriteljske djelatnosti i predlaganja mjera za unapređenje mjeriteljske djelatnosti, Vlada na prijedlog ravnatelja Zavoda osniva Mjeriteljski savjet. Savjet djeluje kao stručno savjetodavno tijelo, savjetuje pri utvrđivanju mjeriteljskih potreba Republike Hrvatske te predlaže znanstvene i obrazovne programe u području mjeriteljstva, a sve radi podizanja razine ove djelatnosti u Republici Hrvatskoj.

Savjet donosi poslovnik o svom radu, a Zavod obavlja stručne i tehničke poslove za potrebe Savjeta.

Članak 10. - U ovom se članku definira pojam zakonite mjerne jedinice te propisuje uporaba Međunarodnog sustava mjernih jedinica (jedinice SI). *Međunarodni sustav mjernih jedinica* je skup mjernih jedinica koji je na temelju međunarodnog *Dogovora o metru* iz 1875. godine proglasila Opća konferencija za utege i mjere 1960. godine, a koji se povremeno dopunjava.

U zakonite mjerne jedinice spadaju jedinice Međunarodnog sustava mjernih jedinica (SI), decimalne jedinice, iznimno dopuštene jedinice izvan SI i složene mjerne jedinice.

Međunarodni sustav mjernih jedinica sastoji se od sedam osnovnih mjernih jedinica (sekunda, metar, kilogram, amper, kelvin, kandela i mol). Uz njih, upotrebljavaju se izvedene mjerne jedinice iz osnovnih mjernih jedinica. Neke izvedene mjerne jedinice imaju svoje

posebne nazive (npr. tesla, herc, njutn itd.), a neke su izvedene jedinice bez posebnog naziva (kao npr. mjerna jedinica za ploštinu, obujam i sl.).

Međunarodni sustav mjernih jedinica ne pokriva sve veličine. Za pojedine takve veličine (u biologiji, medicini i drugim područjima) koriste se jedinice koje imaju posebno propisane oznake i znakove. Takve su jedinice definirane međunarodnim normama.

Ravnatelj Zavoda može propisati uporabu mjerne jedinice izvan Međunarodnog sustava mjernih jedinica u točno definiranim djelatnostima (zdravstvo, zračni i pomorski promet, međunarodne trgovina i sl.) koje su bile u uporabi prije usvajanja Međunarodnog sustava mjernih jedinica, a njihova se primjena zadržala još do danas.

Ravnatelj Zavoda propisuje mjerne jedinice koje se upotrebljavaju u Republici Hrvatskoj, njihove vrijednosti, nazive i znakove te područja i način primjene, obvezu uporabe tih jedinica, način pisanja naziva i znakova mjernih jedinica te iznimno i druge mjerne jedinice ako je njihova uporaba određena međunarodnim normama ili ako se upotrebljavaju u međunarodnoj trgovini.

Članak 11. – Etaloni ostvaruju, održavaju ili reproduciraju vrijednosti odgovarajućih mjernih jedinica. Etalon može biti primarni ili referentni. Primarni etalon ostvaruje, održava ili reproducira veličinu mjerne jedinice sukladno definiciji i predstavlja najbolju moguću realizaciju koja se vremenski ne smije mijenjati. Zato se primarni etaloni uspoređuju između sebe kako bi se utvrdila možebitna odstupanja. Primarni etalon ostvaruje dogovorenu "pravu vrijednost" jedinice neke mjerene veličine i služi kao referentna vrijednost za sva ostala mjerenja i usporedbe. Time se u svjetskim razmjerima postiže jednakost referentnih vrijednosti pojedinih mjernih jedinica.

U pravilu se primarni etalon proglašava državnim etalomom. U mnogim se državama referentni etalon s najboljim mjeriteljskim značajkama proglašava državnim etalomom. Na primjer, u području mase je samo jedan primarni etalon u svijetu, i to onaj koji se čuva u Sevru, a svi ostali etaloni mase 1 kg su referentni etaloni. U ostalim fizikalnim veličinama (duljina, temperatura, električna struja, vrijeme itd.) moguće je realizirati više primarnih etalona čija se fizikalna veličina dobiva prema definiciji.

Državni su etaloni temelj mjeriteljstva u jednoj zemlji. Usporedbom svih ostalih etalona i mjerila prema državnom etalonu osigurava se mjerno jedinstvo u nekoj zemlji, odnosno međunarodno mjerno jedinstvo. Svojestvo mjernog rezultata da se neprekidnim lancem usporedbi može dovesti u vezu s državnim etalomom naziva se sljedivost, tj. državni etalon predstavlja referentnu vrijednost prema kojoj se uspoređuje vrijednosti svih ostalih etalona u nekoj zemlji.

Održavanje etalona podrazumijeva aktivnosti koje su potrebne za održavanje mjeriteljskih značajki etalona unutar utvrđenih granica. Za to su potrebni visoko obrazovani kadrovi s velikim iskustvom te posebni uvjeti u okolini.

Ostvarivanje primarnih etalona i razvoj novih mjernih metoda pripada znanstvenom mjeriteljstvu. Ostvarenje i održavanje državnog etalona je izuzetno skupo, i u tržišnim uvjetima neprofitno. Zato svuda u svijetu brigu o državnim etalonima preuzima država i to područje uređuje zakonom.

Temeljna namjena državnog etalona je prenošenje vrijednosti mjerne jedinice na referentne etalone i mjerila, tj. za umjeravanje etalona manje mjeriteljske kakvoće.

Zavod preuzima brigu o državnim etalonima tako što osigurava sljedivost državnih etalona do međunarodnih etalona i njihovo održavanje.

Osim u iznimnim slučajevima, državni se etaloni čuvaju u Nacionalnim mjeriteljskim institutima. U Republici Hrvatskoj zbog ekonomskih razloga za sada to nije moguće ostvariti te se ovim zakonom zadržava dosadašnji sustav koji upotrebljava postojeću decentraliziranu mjeriteljsku infrastrukturu. Ravnatelj Zavoda rješenjem proglašava državni etalon kojeg ostvaruje i održava nacionalni umjerni laboratorij, odnosno Zavod ili ovlaštena pravna osoba kojoj je Zavod povjerio ove aktivnosti.

Ravnatelj Zavoda propisom određuje način ostvarivanja, održavanja i postupak proglašenja državnih etalona.

Kad pravna osoba više ne ispunjava propisane uvjete vezane za ostvarivanje i održavanje državnog etalona ili ako državni etalon na temelju rezultata umjeravanja ili sudjelovanja u mjeriteljskim usporedbama izgubi mjeriteljske značajke navedene u rješenju o proglašenju državnog etalona, ravnatelj Zavoda može ukinuti rješenje o proglašenju državnog etalona.

Protiv odluke o ukidanju rješenja o proglašenju državnog etalona nije dopuštena žalba već se može pokrenuti upravni spor kod Upravnog suda Republike Hrvatske.

Članak 12. - U svim zemljama Europske unije djeluju nacionalne mjeriteljske ustanove (National Metrological Institute, NMI) koje, na temelju zakona ili druge odluke o osnivanju donesene na nacionalnoj razini, ostvaruju i čuvaju državne etalone. Nacionalna mjeriteljska ustanova predstavlja zemlju u međunarodnim odnosima s nacionalnim mjeriteljskim ustanovama drugih zemalja, u odnosima s regionalnim mjeriteljskim organizacijama i prema BIPM-u. Organizacija i razvoj mjernih etalona i njihova primjena pripada znanstvenom mjeriteljstvu, ali se zbog posebnoga državnog interesa u većini država regulira zakonom o mjeriteljstvu.

U Republici Hrvatskoj ekonomski uvjeti još nisu takvi da bi se mogao osnovati Državni mjeriteljski institut kao znanstvena institucija sa zadatkom da ostvaruje, održava i primjenjuje državne etalone. Ovim se zakonom otvara mogućnost organiziranja postojećih znanstvenih kapaciteta koji posjeduju takve referentne etalone da mogu ostvarivati i čuvati državne etalone. Državni zavod za normizaciju i mjeriteljstvo može ostvarivati, čuvati i upotrebljavati državne etalone.

Zavod ili pravna osoba koja održava i primjenjuje državni etalon djeluje kao nacionalni umjerni laboratorij za određenu fizikalnu veličinu.

Stručnost laboratorija u većini se zemalja provjerava postupkom akreditacije. Nacionalni umjerni laboratoriji su nacionalna referenca za nacionalni akreditacijski sustav umjernih laboratorija s obzirom na stručnost i mjeriteljske etalone. Nacionalni umjerni laboratoriji osiguravaju umjeravanja s državnim etalonima u svrhu ostvarivanja sljedivosti umjernih laboratorija akreditiranih od strane nacionalne akreditacijske službe.

Nacionalni umjerni laboratoriji moraju biti međunarodno priznati za ostvarivanje mjerne jedinice na primarnoj razini ili izvedene mjerne jedinice na najvišoj priželjkivanoj međunarodnoj razini. Oni provode međunarodno priznato istraživanje u posebnome području, čuvaju i dalje razvijaju dotičnu mjernu jedinicu. U početnom periodu, većina naših nacionalnih umjernih laboratorija neće imati primarne etalone već se u nekim slučajevima referentni etaloni mogu proglasiti državnim etalomom.

Djelovanje nacionalnih umjernih laboratorija koordinira i sufinancira Zavod. Preko Zavoda nacionalni umjerni laboratoriji predstavljaju državu u međunarodnim usporedbenim mjerenjima i drugim aktivnostima sa srodnim nacionalnim laboratorijima. Nacionalni umjerni laboratorij, uz suglasnost ravnatelja Zavoda, dužan je sudjelovati s nacionalnim etalomom u međunarodnim usporedbenim mjerenjima u kojima se potvrđuju mjeriteljske značajke državnog etalona i stručna osposobljenost laboratorija. U našem posebnom slučaju, certificirani sustav kakvoće Zavoda povezivao bi sve nacionalne umjerne laboratorije u jedinstveni sustav koji bi djelovao u svom okruženju kao Nacionalni mjeriteljski institut.

Za svaki Nacionalni mjeriteljski institut od posebnog je značaja međunarodna suradnje u zajedničkim mjeriteljskim znanstvenim i istraživačkim projektima te sudjelovanje u međulaboratorijskim usporedbenim mjerenjima. Međunarodna provjera mjeriteljskih sposobnosti Nacionalnog mjeriteljskog instituta i stjecanje povjerenja otvara vrata sklapanju bilateralnih i multilateralnih sporazuma o međusobnom priznavanju ispitnih izvješća i drugih dokumenata.

Temeljna zadaća nacionalnoga umjernog laboratorija je da omogući uspostavu sljedivosti koja je isto tako važna kako i samo mjerenje. Oni osiguravaju referenciju za sve ostale etalone i mjerila te mjerne veličine. Zato je nacionalni umjerni laboratorij referencijski laboratorij u usporedbenim mjerenjima koje organizira Zavod radi utvrđivanja stručne osposobljenosti ovlaštenih pravnih osoba za poslove zakonskog mjeriteljstva.

Zbog posebnog značaja djelatnosti, posebno u međunarodnim odnosima, nacionalni umjerni laboratorij ima pravo upotrebljavati grb Republike Hrvatske na pečatu, žigu i na dokumentima kad obavlja poslove umjeravanja, kad djeluje kao referencijski laboratorij u usporedbenim mjerenjima u zemlji i kad sudjeluje u međunarodnim usporedbenim mjerenjima.

Članak 13. Ovim se člankom utvrđuju područje djelovanja tehničkog mjeriteljstva, a to je utvrđivanja ispravnosti etalona i mjerila na temelju umjeravanja i utvrđivanjem sukladnosti mjerila s tehničkim specifikacijama. Značajke referencijskih tvari se potvrđuju kvantitativnim ispitivanjem. Tehničko mjeriteljstvo spada u takozvano dragovoljno područje.

Članak 14. - Umjeravanje etalona je skup postupaka s kojima se mjeriteljske značajke etalona ili mjerila dovode u odnos s etalonom više mjeriteljske kakvoće. Sljedivost je svojstvo mjernog rezultata da se preko lanca usporedbi može dovesti u odnos s referentnom vrijednošću, tj. s državnim etalonom, odnosno međunarodnim etalonom.

Članak 15. - Sve odredbe o etalonima analogno se primjenjuju i na referencijske tvari, samo što se etaloni umjeravaju, a referencijske se tvari potvrđuju.

Potvrđena referencijska tvar je tvar kojoj je utvrđena jedna ili više vrijednosti koje opisuju svojstva referencijske tvari s iskazanom mjernom nesigurnošću, postupkom koji osigurava sljedivost referencijske tvari do međunarodno priznate realizacije jedinice SI.

Ispitivanje upotrebljivosti i značajki referencijske tvari obavlja ispitni laboratorij koji je akreditiran za provedbu određenih ispitivanja.

Za mjeriteljsku provjeru zakonitih mjerila smiju se upotrebljavati samo potvrđene referencijske tvari koje imaju dokumentiranu sljedivost do međunarodno priznate realizacije mjerne jedinice u kojoj je iskazano svojstvo potvrđene referencijske tvari.

Potvrđivanje referencijske tvari nije javna ovlast.

Članak 16. – Ovim se člankom utvrđuju mjerila koja podliježu zakonskom nadzoru radi zaštite interesa osoba, poduzetništva, države, zaštite javnog zdravlja i sigurnosti

Mjeriteljske aktivnosti u navedenim područjima uređuju se ovim zakonom i propisima za njegovu provedbu, te je to područje zakonskog mjeriteljstva.

Mjeriteljski nadzor zakonitih mjerila obavlja se ispitivanjem i odobravanjem tipa mjerila, prvom, redovnom i izvanrednom ovjerom te izvanrednim ispitivanjem zakonitih mjerila.

U području zakonskog mjeriteljstva moraju se rabiti zakonita mjerila, tj. mjerila koja su ispitana propisanim postupkom, koja udovoljavaju mjeriteljskim propisima i koja su označena propisanim ovjernim oznakama.

Članak 17. - U području zakonskog mjeriteljstva moraju se koristiti zakonita mjerila koja su na propisani način ispitana, koja udovoljavaju tehničkim i mjeriteljskim zahtjevima, koja su tipno odobrena i koja su označena propisanim oznakama tipa mjerila i ovjernim oznakama.

Ravnatelj Zavoda propisuje tehničke i mjeriteljske zahtjeve za pojedine vrste zakonitih mjerila te područje njihove uporabe, ako drugim propisom nije drukčije određeno. Ovo je pravni temelj i za implementaciju smjernica Europske unije takozvanog «starog pristupa».

Mjeriteljske smjernice novoga pristupa implementiraju se na temelju drugih propisa. Mjerila iz tih smjernica mogu se rabiti u području zakonskog mjeriteljstva ako su prošla propisani postupak ispitivanja sukladnost s temeljnim zahtjevima, ako udovoljavaju temeljnim zahtjevima i ako su označena znakovima sukladnosti kojima se potvrđuje da udovoljavaju i mjeriteljskim zahtjevima.

Članak 18. - Pod stavljanjem mjerila u uporabu, u smislu ovog zakona, podrazumijeva se stavljanje mjerila u uporabu prvi put u Republici Hrvatskoj kao zakonitog mjerila.

Zakonita se mjerila smiju staviti u uporabu samo ako udovoljavaju mjeriteljskim propisima. Zakonita mjerila ispituje Zavod ili u ovlaštena pravna osoba, te moraju biti ovjerena i označena propisanim oznakama, odnosno imati valjanu potvrdu o ovjeravanju.

Propisano je da svako mjerilo koje se ne upotrebljava, a nalazi se na mjestu gdje se uobičajeno obavljaju mjerenja koje podliježu mjeriteljskom nadzoru, moraju biti vidno označena

oznakom «mjerilo nije u uporabi». Ovim se žele izbjeći nesporazumi tijekom nadzora uporabe zakonitih mjerila.

Smisao je zakonskog mjeriteljstva, a tako i ovoga zakona, osiguranje povjerenja u mjerni rezultat. Mjerni rezultat ovisi o postupku pripreme mjerila za ovjeravanje i o postupku ovjeravanja, sposobnosti mjerila da zadrži mjeriteljske značajke tijekom ovjernog razdoblja, načinu postavljanja ili ugradnje mjerila te o načinu njegove uporabe.

Pravne i fizičke osobe u obavljanju djelatnosti moraju rabiti zakonita mjerila na način kojim se osigurava potrebna točnost mjerenja i odgovorne su za tehničku ispravnost mjerila i točnost mjernog rezultata.

Članak 19. - Ovim se člankom propisuje obveze vlasnika ili korisnika zakonitih mjerila u cilju osiguranja točnosti mjernog rezultata. Da bi se to postiglo, mjerila koja se rabe u zakonskom mjeriteljstvu moraju biti ovjerena u propisanim ovjernim razdobljima. Nadalje, u toku uporabe ova se mjerila moraju ovjeravati glede njihovog tehničkog stanja i održavanja u ispravnom tehničkom stanju. Zakonita mjerila ovjeravaju se u propisanim ovjernim razdobljima pa je obveza vlasnika ili korisnika da mjerilo koje rabi u zakonskom mjeriteljstvu redovito podnosi na ovjeravanje.

Radi uspostavljanja jedinstvene evidencije mjerila, kao i mogućnosti njihovoga redovnog ovjeravanja i nadzora uvedena je obveza vlasnika ili korisnika mjerila da prijave takvo mjerilo Zavodu prije stavljanja mjerila u prvu uporabu u Republici Hrvatskoj.

Pod uporabom mjerila u skladu s njegovom namjenom podrazumijeva se uporaba mjerila u skladu s naputkom proizvođača.

Ravnatelj Zavoda može propisati obvezu vođenja evidencije obračunskih mjerila u uporabi, a to su vodomjeri, plinomjeri, mjerila toplinske energije i mjerila električne energije.

Članak 20. – Ispitivanje tipa mjerila je ispitivanje modela mjerila koji se priprema za proizvodnju (u fazi njegovoga razvoja). Ispituje se njegova uporabna primjerenost u namijenjenom području i udovoljavanje modela mjeriteljskim propisima. Kad se mjerilo uvozi, tada se ispituje već gotov tip mjerila. Za pokretanje postupka tipnog ispitivanja odgovoran je dobavljač.

Ravnatelj Zavoda rješenjem odobrava uporabu određenog tipa mjerila u području zakonskog mjeriteljstva i odobrava njegovo podnošenje na ovjeru ako mjerilo udovoljava propisanim mjeriteljskim zahtjevima.

U slučaju da model mjerila ne udovoljava mjeriteljskim zahtjevima, ravnatelj Zavoda donosi rješenje o odbijanju tipa mjerila. Protiv ovoga rješenja nije dopuštena žalba ali se može pokrenuti upravni spor.

Ravnatelj Zavoda propisuje postupak podnošenja zahtjeva za ispitivanje tipa mjerila, potrebnu tehničku dokumentaciju koju treba priložiti zahtjevu, broj mjerila istog tipa koja se podnose na ispitivanje, postupak ispitivanja, minimalni sadržaj ispitnog izvješća, način označivanja odobrenog tipa mjerila, način pohranjivanja ispitnog izvješća, tehničke dokumentacije i uzorka ispitanog mjerila.

Članak 21. - Obvezi ovjeravanja mjerila podliježu samo zakonita mjerila, tj. mjerila koja se upotrebljavaju u područjima zakonskog mjeriteljstva.

Ovjeravanje zakonitih mjerila je potvrđivanje sukladnosti s odobrenim tipom mjerila te udovoljavanje propisanim tehničkim i mjeriteljskim zahtjevima za taj tip mjerila.

Ovjeravanje zakonitih mjerila može biti redovito u propisanim vremenskim intervalima ili izvanredno.

U redovito ovjeravanje zakonitih mjerila spada svako ovjeravanje nakon stavljanja u uporabu koje se obavlja u propisanim ovjernim razdobljima. O redovitom ovjeravanju zakonitih mjerila brine se njihov vlasnik, odnosno korisnik mjerila.

Za pojedine vrste mjerila moguće je dopustiti njihovu uporabu u području zakonskog mjeriteljstva bez ovjeravanja. Za takva se mjerila propisuje obveza redovitog održavanja. To će najčešće biti slučaj s mjerilima koja se rabe u zaštiti zdravlja i okoliša, kad se ugođenost i

ispravnost mjerila provjerava referencijskim tvarima. Za takva zakonita mjerila ravnatelj Zavoda propisuje postupak, sadržaj i rokove redovitog održavanja.

Ravnatelj Zavoda propisuje postupak i sadržaj ispitivanja, ovjerna razdoblja pojedinih zakonitih mjerila i način njihove primjene, postupak ispitivanja u procesu ovjeravanja pojedinih vrsta zakonitih mjerila, način i rokove čuvanja ispitne dokumentacije, koja se mjerila mogu rabiti bez ovjere, te koja se mjerila mogu rabiti bez odobrenja tipa mjerila.

Ovjeravanje mjerila je upravni postupak i zato pravna osoba kad ovjerava mjerila ima javnu ovlast.

Članak 22. - Valjanost ovjere zakonitog mjerila prestaje u slijedećim slučajevima:

1. isteklo ovjerno razdoblje
2. na mjerilu provedena izmjena koja može utjecati na njegove mjeriteljske značajke (potrebno ponovno ispitati značajke mjerila)
3. mjerilo oštećeno na takav način da je moglo izgubiti neko svojstvo bitno za ovjeru (uslijed istrošenosti dijelova mjerila)
4. ovjerna oznaka uništena, promijenjena, uklonjena ili na bilo koji drugi način oštećena (tijekom uporabe, u procesu održavanja ili namjerno)
5. očigledno da je mjerilo izgubilo potrebna mjeriteljska svojstva, iako ovjerna oznaka nije oštećena, i ako je
6. mjerilu promijenjeno mjesto ugradnje jer se tada mjerilu uništavaju zaštitni žigovi, mjerilo se rastavlja i ponovno sastavlja.

Članak 23. - Prvo ovjeravanje je ovjeravanje prije stavljanja mjerila u promet i uporabu u Republici Hrvatskoj.

Zahtjev za provedbu prvog ovjeravanja Zavodu ili ovlaštenoj pravnoj osobi podnosi dobavljač zakonitog mjerila.

Zakonita mjerila koja su prošla propisani postupak ocjene sukladnosti ne podliježu postupku prve ovjere, već za njihovu ispravnost jamči dobavljač izjavom o sukladnosti mjerila s propisima. Mjerila koja su prošla postupak odobravanja tipa mjerila podliježu postupku prve ovjere, ukoliko to nije drugačije propisano.

Mjerila koja se stavljaju u uporabu na temelju izjave o sukladnosti s propisanim tehničkim i mjeriteljskim zahtjevima moraju se podnijeti na redovitu ovjeru nakon godinu dana od dana izdavanja izjave o sukladnosti. Ovim se ne uspostavlja tehnička prepreku stavljanju u promet i uporabu mjerila koja imaju izjavu o sukladnosti, već se za zakonita mjerila propisuje mjeriteljski nadzor svakoga pojedinačnog mjerila tijekom uporabe.

Članak 24. - Redovito se ovjeravanje mjerila provodi nakon propisanoga ovjernog razdoblja za određenu vrstu mjerila. Zahtjev za ponovnu ovjeru podnosi vlasnik, odnosno korisnik zakonitog mjerila.

Zavod, odnosno ovlaštena pravna osoba imaju obvezu ovjeriti mjerilo najkasnije 30 dana od dana dostave mjerila ili dostave zahtjeva za ovjeravanjem mjerila na mjestu ugradnje. Budući da se i zahtjev za ovjeravanje mjerila mora podnijeti 30 dana prije isteka ovjernog razdoblja, na ovaj se način izbjegava uporaba mjerila kojemu je isteklo ovjerno razdoblje.

O redovitom ovjeravanju mjerila toplinske energije, plinomjera, korektora, vodomjera i brojila električne energije obvezne su se brinuti pravne i fizičke osobe koje prodaju toplinsku energiju, električnu energiju, vodu, plin, bez obzira tko je korisnik mjerila.

Članak 25. - Izvanredna ovjera mjerila provodi se kad zakonito mjerilo zbog kvara ili drugih tehničkih nedostataka nije bilo u uporabi ili nije bilo u uporabi zbog toga što mu je isteklo ovjerno razdoblje. Dakle, izvanredna se ovjera provodi kad je mjerilu prestala valjanost ovjerne oznake. U procesu popravka mjerila potrebno je uništiti zaštitne ovjerne oznake. Tada u procesu izvanredne ovjere treba utvrditi jesu li zamjenski dijelovi izvorni, tj. u skladu s odobrenjem tipa mjerila. Izvanrednom se ovjerom smatra i kad je zahtjev podnesen u trenutku kad mjerilo nije zakonito jer mu je isteklo ovjerno razdoblje. Ovim se želi potaknuti podnošenje zahtjeva za ponovnim ovjeravanjem mjerila u propisanom vremenu.

Postupak izvanredne ovjere mjerila ne mora uvijek biti istovjetan postupku redovite ovjere. Ravnatelj Zavoda propisuje postupak izvanredne ovjere zakonitih mjerila kad se on razlikuje od postupka redovite ovjere.

Članak 26. - Ravnatelj Zavoda može propisati uporabu popravljenih ugrađenih mjerila i bez ovjere, ako je ovlaštenu servis mjerilo ispitao i stavio na njega propisane oznake ovlaštenog servisa, ali to ne može trajati duže od 30 dana od dana stavljanja u uporabu popravljeno mjerila. Ovo će se uglavnom primjenjivati na ugrađena mjerila kao što su kolske vage i agregate za istakanje goriva (benzinske pumpe), kako korisnik mjerila ne bi bio oštećen nemogućnošću Zavoda ili ovlaštene pravne osobe da neprekidno prati ovlaštenu servis. Međutim, ovo se ograničava samo na slučaj kad mjerilo popravi ovlaštenu servis, jer on ima sljedivu mjernu opremu i potrebno znanje, a stalno je pod nadzorom Zavoda.

Članak 27. - Na mjerila koja udovoljavaju propisima postavljaju se ovjerne oznake. Ovjerne oznake mogu biti državne ovjerne oznake ili oznake o prvom ovjeravanju Europske unije.

Državne su ovjerne oznake one koje na mjerilo postavlja Zavod ili ovlaštena pravna osoba nakon provedenog postupka ispitivanja sukladnosti mjerila s odobrenim tipom mjerila, i ako mjerilo udovoljava propisanim tehničkim i mjeriteljskim zahtjevima. Uvezena mjerila iz Europske unije mogu se staviti u uporabu s oznakom o prvom ovjeravanju Europske unije.

Samo Zavod, odnosno ovlaštena pravna osoba, smije stavljati državne ovjerne oznake na zakonito mjerilo.

Oznaku o prvom ovjeravanju Europske unije može na mjerilo staviti i Zavod ili ovlaštena pravna osoba samo pod uvjetom da mjerilo ispunjava zahtjeve svih propisa koji su sukladni sa smjernicama Europske unije za tu vrstu mjerila.

Ravnatelj Zavoda propisuje vrste i oblike ovjernih oznaka koje se upotrebljavaju kod redovitih i izvanrednih ovjeravanja mjerila, sadržaj i oblik ovjernice, postupak nabave, zaduživanje i razduživanje ovjernih oznaka.

Članak 28. – Ovim se člankom propisuje uporaba umjerenih etalona i potvrđenih referencijskih tvari u procesu ovjeravanja zakonitih mjerila, odnosno propisuje se njihova sljedivost do državnog ili međunarodnog etalona i moraju imati valjanu umjernicu.

Umjeravanje etalona, odnosno potvrđivanje referencijskih tvari s kojima se ovjeravaju zakonita mjerila mora biti provedeno u akreditiranom umjernom laboratoriju odnosno akreditiranom ispitnom laboratoriju.

Kako bi se osiguralo mjerno jedinstvo u državi, mjeriteljska provjera zakonitih mjerila smije se obavljati samo s etalonima koji su sljedivi do državnog etalona, odnosno do međunarodnog etalona. Umjeravanje etalona obavljaju umjerni laboratoriji s referentnim etalom veće mjeriteljske kakvoće.

Pored toga što se umjeravanje mora obaviti etalonima sljedivim do državnog etalona potrebno je to napraviti u stručnom laboratoriju. Stručnost se najčešće dokazuje akreditacijom u skladu s međunarodno prihvaćenim normama i postupcima. To ne znači da umjerni laboratoriji koji imaju etalone, a nisu akreditirani, ne mogu ubuduće umjeravati etalone niže mjeriteljske kakvoće i mjerila, ako to od njih netko traži. Međutim, tako umjereni etaloni ne mogu služiti za ovjeravanje zakonitih mjerila. Umjeravanje etalona ili mjerila nije javna ovlast.

Ravnatelj Zavoda propisuje umjerna razdoblja za etalone koji se upotrebljavaju za ovjeravanje zakonitih mjerila.

Članak 29. - U Republici Hrvatskoj vrijede potvrde o sukladnosti i znakovi sukladnosti koji su izdani u inozemstvu ako su izdani u skladu s međunarodnim sporazumima koje je potpisala Republika Hrvatska.

Isto se tako priznaju odobrenja tipa i prve ovjere uvezenih mjerila te odgovarajuće potvrde sukladnosti ako su izdane pod istim uvjetima koji su propisani u Republici Hrvatskoj, tj. kad mjeriteljski zahtjevi nisu blaži, postupak ispitivanja je isti i ako ispitno tijelo udovoljava propisanim mjeriteljskim zahtjevima.

Zavod vodi evidenciju potvrda o sukladnosti i znakovima sukladnosti izdanih u inozemstvu, a priznatih u Republici Hrvatskoj.

Članak 30. - Zakonita se mjerila mogu ovjeravati u službenim prostorijama Zavoda i ovlaštene pravne osobe te u ovjernim centrima.

Ovjerni je centar prostorija, odnosno prostorije izvan službenih prostorija Zavoda, odnosno pravne osobe, u kojima mjeritelji ovjeravaju određenu vrstu zakonitih mjerila koristeći se propisanom opremom Zavoda, ovlaštene osobe, korisnika mjerila ili ovlaštenog servisa.

Uz mjeriteljske zahtjeve za pojedine vrste mjerila, propisuju se minimalni uvjeti radnog okoliša i značajke nadzornih uređaja i etalona s kojima se mjerila ispituju. Ravnatelj Zavoda propisuje mjeriteljske uvjete koje moraju ispuniti ovjerni centri za ovjeravanje pojedinih vrsta mjerila.

Zavod, odnosno pravna osoba, može ovjeravati zakonito mjerilo i na mjestima gdje se ono nalazi, odnosno gdje je ugrađeno ili postavljeno, ako se radi o mjerilu koje je po svojoj konstrukciji vezano za mjesto gdje je postavljeno, ili ako se radi o mjerilu koje bi se zbog osjetljive konstrukcije moglo pri prijenosu oštetiti ili pokvariti.

Članak 31. - Izvanredno ispitivanje mjerila je ispitivanje mjerila na zahtjev pravne ili fizičke osobe koja posumnja u ispravnost mjerila koje se nalazi u uporabi. Izvanrednim ispitivanjem mjerila trebalo bi se ponovno uspostaviti povjerenje u rezultat mjerenja. Takvo mjerilo mora imati valjane ovjerne oznake, odnosno valjanu ovjernicu. Zahtjev se podnosi Zavodu, odnosno ovlaštenoj pravnoj osobi koja provodi ispitivanja i izdaje ispitno izvješće.

Troškove takvog ispitivanja snosi podnositelj zahtjeva ako mjerilo s valjanim ovjernim oznakama udovolji propisanim mjeriteljskim zahtjevima, odnosno vlasnik ili korisnik mjerila ako mjerilo ne udovoljava propisanim mjeriteljskim zahtjevima.

Ravnatelj Zavoda propisuje postupak izvanrednog ispitivanja mjerila, sadržaj i vrijeme čuvanja ispitnog izvješća.

Članak 32. - Ovim se člankom uređuje ovjeravanje mjernih sustava kojeg sačinjava više mjerila i dodatnih uređaja, npr. mjerna linija na naftovodu ili na auto-cisterni gdje pored mjerila obujma istekle tekućine postoje mjerila temperature, tlaka, gustoće medija, temperaturni korektori i sl., i koji utječu na mjerni rezultat sustava. Redovite i izvanredne ovjere mjernih sustava sastoje se od prethodne ovjere dijelova sustava koji predstavljaju funkcionalnu cjelinu i ovjere mjernog sustava kao cjeline.

Prije nego što se ugrade u mjerni sustav dijelovi sustava moraju biti ovjereni. Ovo se provodi jer je sustav kao cjelinu na mjestu ugradnje ili uporabe teško provjeriti u cijelom radnom području (u cijelom temperaturnom ili tlačnom području, za različite medije i sl.). To je moguće provesti samo u specijaliziranom laboratoriju za pojedine funkcionalne cjeline mjernog sustava.

Ovjera mjernog sustava kao cjeline obavlja se nakon njegovog sklapanja i/ili ugradnje na mjestu uporabe.

Ponovnu ovjeru mjernog sustava kao cjeline potrebno je provesti nakon svakog ugrađivanja funkcionalne cjeline. Ispravnost svakog pojedinog dijela još ne znači i da je sustav kao cjelina ispravan. Zato je potrebno provjeriti pogrešku sustava nakon svakog skidanja i ugrađivanja dijelova sustava.

Članak 33. – Uređaji s mjernom funkcijom koji se ispituju provedbenim propisima drugih zakona primjenjuju se odredbe ovoga zakona kod osiguravanja sljedivosti i točnosti mjerenja. To su uglavnom medicinski uređaji koji se primjenjuju u dijagnostici, nisu mjerila ali imaju mjernu funkciju. Za njihovo ispitivanje nužna je uporaba umjerenih etalona ili potvrđenim referencijskih tvari.

Članak 34. - Službeno mjerenje je mjerenje koje provodi Zavod ili ovlaštena pravna osoba, a služi kao mjerodavan dokaz u nekom upravnom postupku ili kod donošenja odluka državnih organa ili sudova na temelju rezultata mjerenja.

Primjeri službenih mjerenja su mjerenja kako bi se:

- izvršila pretvorba mjernog rezultata na propisanu temperaturu za određene transakcije naftnim derivatima (svođenje rezultata mjerenja na 15 °C):
- odredila kalorična vrijednost prirodnog plina
- izmjerila površina kuća i stanova prilikom prodaje
- odredile značajke nekih industrijskih proizvoda koje se reklamiraju (npr. potrošnja goriva automobila, potrošnja električne energije kućanskih aparata)
- utvrdila istinitost deklariranih podataka o sastavu prehrambenih proizvoda.

Rezultat službenog mjerenja je ispitno izvješće kojeg izdaje izvršitelj službenog mjerenja, a sadržaj i oblik ispitnog izvješća o službenom mjerenju propisuje ravnatelj Zavoda.

Članak 35. Pakovina, smislu ovoga zakona, je proizvod namijenjen prodaji, stavljen u ambalažu bez prisutnosti krajnjeg korisnika, pri čemu količina proizvoda u ambalaži ima određenu vrijednost ispisanu na ambalaži, a u skladu s izabranom nazivnom vrijednošću, i koja se ne može promijeniti bez otvaranja ambalaže ili njezinoga očiglednog oštećenja.

Nazivna je vrijednost količina proizvoda ispisana na pakovini.

Ravnatelj Zavoda propisuje postupke utvrđivanja sukladnosti pakovima, nadzor pakovina, nazivne količine punjenja, dopuštena odstupanja količine punjenja, označivanje nazivnih količina punjenja, mjeriteljske zahtjeve za skupne i bezomotne pakovine, način označivanja pakovinama, mjeriteljske zahtjeve za mjerne spremnike za pakovine, mjeriteljske zahtjeve za zakonita mjerila s kojima se nadziru količine punjenja te način i postupak zaštite neispravnih pakovina kako ih se ne bi stavilo u promet.

Članak 36. - Ovim se člankom želi osigurati mjeriteljska ispravnost pakovina. Pakovine se smiju proizvoditi, uvoziti i stavljati u promet samo ako udovoljavaju propisanim mjeriteljskim zahtjevima, tj. ako im količina punjenja u odnosu na nazivnu vrijednost nije manja od dopuštene vrijednost, ako imaju označenu nazivnu količinu proizvoda i ako imaju propisane oznake.

Pojedini proizvodi mogu iz tehnoloških razloga promijeniti količinu punjenja od trenutka proizvodnje do trenutka kupovine. Ovim se člankom želi osigurati da pakovine moraju zadovoljavati mjeriteljske zahtjeve o količinama punjenja sve do trenutka kad ih korisnik kupi.

Ovim se člankom određuju izuzeci pakovina koje ne podliježu mjeriteljskom nadzoru.

Članak 37. – Stavljanje zapakiranih proizvoda na tržište predmet je mjeriteljskog nadzora. Pojedini dobavljači imaju povremeno potrebu provjeriti mjeriteljsku ispravnost svojih proizvoda. U tom slučaju, dobavljači zahtijevaju ispitivanje sukladnosti zapakiranih proizvoda s propisima. Prema ovom članku, ispitivanje sukladnosti zapakiranih proizvoda s propisanim mjeriteljskim zahtjevima provodi se na pismeni zahtjev pravne ili fizičke osobe.

Ispitivanje sukladnosti zapakiranih proizvoda provodi Zavod ili ovlaštena pravna osoba koju je ovlastio ravnatelj Zavoda.

Članak 38. i 39. - Ovim se člancima propisuje označivanje zapakiranih proizvoda koji se stavljaju u promet i znak sukladnosti zapakiranih proizvoda s propisanim mjeriteljskim zahtjevima.

Propisani znak sukladnosti zapakiranih proizvoda s propisanim mjeriteljskim zahtjevima može na svoju odgovornost postaviti dobavljač samo ako zapakirani proizvodi udovoljavaju propisanim mjeriteljskim zahtjevima.

Ravnatelj Zavoda propisuju veličinu i oblik znaka sukladnosti zapakiranih proizvoda, način postavljanja te način dokumentiranja sukladnosti zapakiranih proizvoda s mjeriteljskim zahtjevima.

Članak 40. – Propisuje mjeriteljske zahtjeve za boce koje se rabe za proizvodnju pakovina. Boce kao mjerni spremnici moraju biti označene znakom proizvođača, moraju imati označenu nazivnu količinu i vršnu količinu punjenja. Boce kao mjerni spremnici obično se upotrebljavaju za izradu pakovina gdje strojevi za punjenje određuju količinu punjenja mjerenjem visine proizvoda u boci (strojevi za punjenje jeftiniji, ambalaža skuplja). Zbog visoke cijene boce kao mjernog spremnika one se obično vraćaju zbog ponovne uporabe.

Znak proizvođača predlaže proizvođač, a Zavod ga odobrava .

Boce kao mjerni spremnici smiju se stavljati u promet samo ako udovoljavaju mjeriteljskim propisima koje donosi ravnatelj Zavoda.

Članak 41. - Za poslove ovjeravanja zakonitih mjerila, ispitivanja sukladnosti mjerila, mjeriteljsku provjeru mjerila postupkom održavanja, ispitivanje sukladnosti zapakiranih proizvoda i boca kao mjernih spremnika, pripremu određene vrste mjerila za ovjeravanje i za provedbu službenih mjerenja ravnatelj Zavoda može ovlastiti pravnu ili fizičku osobu, koja ispunjava propisane zahtjeve.

Pravna se osoba može ovlastiti za navedene poslove kad Zavod neke od poslova ne može obaviti.

Ovim se člankom propisuju kad se pravnoj osobi može izdati ovlaštenje.

Ravnatelj Zavoda propisuje opći uvjeti koje moraju ispunjavati pravne osobe za određene poslove zakonskog mjeriteljstva.

Zavod može u postupku utvrđivanja ispunjavanja uvjeta uzeti u obzir potvrdu o akreditaciji kao dokaz o stručnoj osposobljenosti podnositelja zahtjeva za obavljanje mjeriteljskih poslova.

Članak 42. – 45. – Uređuju postupak donošenja, ukidanja i objavljivanja rješenja o ovlašćivanju. Ravnatelj Zavoda u roku od 60 dana mora donijeti rješenje o ovlašćivanju. Sve pravne osobe koje ispunjavaju uvjete ne moraju biti ovlaštene. Dosadašnja praksa je pokazala da u slučaju prevelikog broja ovlaštenih pravnih osoba dolazi do nelojalne konkurencije i nepoštivanja propisanih procedura

Zavod ovlaštenoj pravnoj osobi dodjeljuje ovjernu oznaku. Ovim je u postupku nadzora omogućeno prepoznavanje ovlaštene pravne osobe koja je obavila ovjeravanje zakonitog mjerila.

Ravnatelj Zavoda donosi rješenje o ovlašćivanju u kojem se utvrđuje područje i opseg ovlaštenja te dodjeljuje ovjernu oznaku koja služi kao identifikacijski broj u procesu nadzora. Ovlaštenje vrijedi tri godine.

Ovlaštenje pravne osobe može se ukinuti ako ne radi u skladu s propisima, stručno i u skladu s ovlaštenjem. Takva pravna osoba ne može u iduće tri godine podnijeti zahtjev za ovlašćivanjem za iste mjeriteljske poslove, ako je ovlaštenje ukinuto jer nije radila u skladu s propisima, stručno i u skladu s ovlaštenjem.

Ovlaštenje prestaje vrijediti prestankom postojanja ovlaštene pravne ili fizičke osobe, ukidanjem rješenja te istekom roka valjanosti rješenja o ovlašćivanju.

Članak 46. – Ovim se člankom uređuju obveze ovlaštene pravne osobe. Ovlaštena pravna osoba mora obavljati djelatnosti u skladu s propisima, stručno i u skladu s rješenjem o ovlaštenju, obavijestiti Zavod o svim promjenama koje mogu utjecati na promjenu uvjeta ovlaštenja, voditi uredsko poslovanje o upravnim predmetima u skladu s propisima, te u propisanim rokovima dostavljati Zavodu podatke o ovjerenim mjerilima. Ravnatelj Zavoda propisuje rokove i način dostave izvješća Zavodu o ovjerenim mjerilima. Zbog utvrđivanja mjeriteljskog jedinstva na teritoriju Republike Hrvatske i utvrđivanja eventualnih odstupanja, ravnatelj Zavoda može zahtijevati provedbu usporedbenih mjerenja.

Članak 47. – Ovlašteni mjeritelj je službenik Zavoda i ovlaštene pravne osobe koja udovoljava propisanim uvjetima i ima položen stručni ispit za ovlaštenog mjeritelja.

Nove se tehnike brzo primjenjuju u mjerilima, a znanja također brzo zastarijevaju. Zbog toga se zahtijeva permanentno usavršavanje i provjera znanja i sposobnosti ovlaštenih osoba za poslove u zakonskom mjeriteljstvu.

Ravnatelj Zavoda propisuje uvjete za ovlaštenog mjeritelja te uvjete i način polaganja stručnog ispita za obavljanje poslova prema odredbama ovoga zakona.

Članak 48. Poslovi zakonskog mjeriteljstva su od posebnog značaja za Republiku Hrvatsku. Ovim se člankom propisuju izvori prihoda za financiranje djelatnosti Zavoda.

Izvori prihoda za financiranje Zavoda su: državni proračun, naknade od mjeriteljske djelatnosti i sredstva iz drugih izvora u skladu sa zakonom.

Članak 49. - Djelatnost Zavoda koja je od posebnog značaja za Republiku Hrvatsku financira se u cijelosti iz proračuna Republike Hrvatske, i to: rješavanje u upravnim stvarima

prema odredbama ovoga zakona, nadzor nad provedbom odredbi zakona nad ovlaštenim pravnim i fizičkim osobama, dobavljačima zakonitih mjerila i zapakiranih proizvoda, nad uporabom mjernih jedinica i zakonitih mjerila, uspostava sljedivosti nacionalnih etalona do međunarodnih etalona, troškovi čuvanja i održavanja etalona koji su priznati za nacionalne etalone, održavanje propisanih uvjeta za proglašenje nacionalnih etalona, troškovi usporedbenih mjerenja u kojima sudjeluju nacionalni umjerni laboratorij s nacionalnim etalonom, članarine u međunarodnim mjeriteljskim organizacijama u kojima je Republika Hrvatska član, uspostava i održavanje baza podataka, sudjelovanje predstavnika koje je imenovao Zavod u međunarodnim mjeriteljskim organizacijama, promicanje zakonskog mjeriteljstva i izdavanje službenog Glasila.

Članak 50. - Održavanje sustava državnih etalona od posebnog je značaja za Republiku Hrvatsku. Od toga ovisi mjeriteljsko jedinstvo, jer su to referentne vrijednosti za sva ostala mjerenja u zemlji. Njihovo je održavanje uvjet međunarodnog priznavanja rezultata mjerenja u zemlji. Čuvanje, održavanje i uporabu nacionalnog etalona sufinancira Zavod iz sredstava koja se osiguravaju u proračunu Republike Hrvatske. Troškovi održavanja državnog etalona ne mogu se pokriti sredstvima od naknada za umjeravanje etalona. U svim državama brigu o državnim etalonima preuzima Vlada i financira iz državnog proračuna.

Pod održavanjem državnog etalona podrazumijeva se održavanje njegove sljedivosti prema međunarodnom etalonu, sudjelovanje u međunarodnim usporedbenim mjerenjima s državnim etalonom, održavanje akreditacije laboratorija i održavanje tehničke ispravnosti državnog etalona.

Zavod, u skladu s godišnjim planom financiranja, godišnjim planom uporabe državnog etalona i godišnjim ugovorom s nacionalnim umjernim laboratorijem, sufinancira održavanje sljedivosti nacionalnog etalona, sudjelovanje nacionalnoga umjernog laboratorija s nacionalnim etalonom u nacionalnim i međunarodnim usporedbenim mjerenjima te održavanje propisanih uvjeta za proglašenje nacionalnog etalona. Zavodu je potrebno osigurati dodatna sredstva koja se mogu upotrebljavati samo za sufinanciranje državnih etalona.

Članak 51. - Naknade se plaćaju za provedbu postupka ovlašćivanja pravne osobe, ispitivanje sukladnosti mjerila i zapakiranih proizvoda s propisima, mjeriteljsku provjeru mjernih uređaja za proizvodnju zapakiranih proizvoda, provedbu ispitivanja tipa, ovjeravanja mjerila i provedbu službenih mjerenja.

Mjeriteljski se nadzor financira iz državnog proračuna. Međutim, troškovi koji nastaju u svezi s mjeriteljskim nadzorom zapakiranih proizvoda (dnevnice, putni troškovi, troškovi ispitivanja i drugi troškovi koji su nastali u svezi s nadzorom) kojim je utvrđeno da je dobavljač povrijedio mjeriteljski propis, snosi dobavljač.

Za ovjeravanje zakonitih mjerila u službenim prostorijama Zavoda i ovlaštene pravne osobe, za ovjereno mjerilo podnositelj zahtjeva plaća samo naknadu, a za ovjeravanje zakonitih mjerila kod ovlaštenog serviser, tj. koja nisu ugrađena ili postavljena mjerila, serviser plaća naknadu za ovjeravanje i dodatne troškove.

Ravnatelj Zavoda propisuje visinu naknada, vrstu i visinu dodatnih troškova te način plaćanja za mjeriteljske poslove koje Zavod ili ovlaštena pravna osoba obavlja prema ovom Zakonu i propisima za njegovu provedbu.

Naknade za obavljanje mjeriteljskih poslova snosi dobavljač mjerila i zapakiranih proizvoda, korisnik mjerila, odnosno ovlašteni servis, pravna ili fizička osoba kad je podnositelj zahtjeva.

Članak 52. do 75. - Uređuje područje mjeriteljske inspekcije.

Mjeriteljski nadzor, u smislu ovoga zakona, provodi Zavod, a neposredni inspekcijski nadzor obavljaju mjeriteljski inspektori. Službeno svojstvo, identitet i ovlasti mjeriteljski inspektor dokazuje službenom iskaznicom čiji oblik i sadržaj propisuje ravnatelj Zavoda.

Uvjeti za obavljanje poslova mjeriteljskog inspektora utvrđeni su Zakonom o državnim službenicima i namještenicima te ovim zakonom. Posao mjeriteljskog inspektora može obavljati

osoba sa završenom visokom stručnom spremom, s radnim iskustvom od pet godina u području mjeriteljstva i položenim ispitom za mjeriteljskog inspektora.

Mjeriteljska inspekcija radi na temelju godišnjeg programa rada za koji suglasnost daje ravnatelj Zavoda. O radu mjeriteljske inspekcije ravnatelj Zavoda podnosi izvješće Vladi Republike Hrvatske.

Mjeriteljski inspektor u provedbi mjeriteljskog nadzora provodi izravan uvid u opće i pojedinačne akte, uvjete i način rada nadziranih pravnih i fizičkih osoba te poduzima zakonom i drugim propisima predviđene mjere da se ustanovljeno stanje i poslovanje uskladi sa zakonom i drugim propisima. U provođenju inspekcijskog nadzora, mjeriteljski inspektor ima pravo ući i pregledati poslovne prostorije i objekte u kojima se proizvode, čuvaju ili upotrebljavaju zakonita mjerila i zapakirani proizvodi, pregledati uređaje i sredstva rada i vozila, poslovne knjige, akte, evidencije i ispitna izvješća ovlaštene pravne osobe i ovlaštenog mjeritelja.

Sve ove radnje omogućavaju uvid u zakonitost obavljenog posla koji se odnosi na zakonito mjeriteljstvo, a ovlaštena pravna osoba, ili druga pravna i fizička osoba kod koje se obavlja mjeriteljski nadzor mora mjeriteljskim inspektorima omogućiti obavljanje nadzora i pružiti potrebne podatke i obavijesti.

O obavljenom inspekcijskom nadzoru inspektor je dužan sastaviti zapisnik, a ako pri nadzoru utvrdi da je povrijeđen propis, tj. da je učinjen prekršaj ili kazneno djelo, dužan je bez odlaganja podnijeti zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka ili podnijeti kaznenu prijavu.

Odredbama ovoga zakona određuju se pitanja dostave podataka, postupanje po nađenim nepravilnostima, čuvanje tajnih podataka i pečaćenje.

Mjeriteljski je inspektor potpuno samostalan u svom radu, što znači da samostalno vodi postupak, donosi rješenja i poduzima mjere u okviru prava, dužnosti i ovlasti utvrđenih ovim zakonom i drugim propisima donesenim za njegovo provođenje. Tako inspektor najprije nadzire zakonitost i stručnost obavljanja mjeriteljskih poslova. To znači da će provjeravati postupak i rezultate ovjeravanja mjerila, zatim upotrebljavaju li se u pravnom prometu zakonite mjerne jedinice, kako se upotrebljavaju zakonita mjerila, je li ispravnost zapakiranih proizvoda i boca kao mjernih spremnika sukladna mjeriteljskim propisima, rade li pravne i fizičke osobe ovlaštene za provedbu odredbi ovoga zakona stručno i u skladu sa zakonom. Također, područje rada inspektora treba biti način čuvanja, održavanja i uporabe državnih etalona, zakonitost uporabe sredstava iz državnog proračuna za sufinanciranje održavanja državnih etalona i dr.

Da bi se otklonile utvrđene nepravilnosti i mogući nedostaci u obavljanju poslova zakonskog mjeriteljstva, inspektor će narediti njihovo otklanjanje u određenom roku.

Zapakirani proizvodi koji nisu u skladu s propisanim zahtjevima moraju se isključiti iz prometa, a mjerila koja nisu u skladu s propisima ne smiju se upotrebljavati.

Kako je predmet neposrednog nadzora i ispunjavanje uvjeta ovlaštenih pravnih osoba za obavljanje poslova zakonskog mjeriteljstva, inspektor će, ako utvrdi da takve pravne osobe više ne ispunjavaju propisane uvjete, zabraniti njihov rad i pokrenuti postupak za ukidanje ovlaštenja. Također će zabraniti rad ovlaštenoj pravnoj osobi ili ovlaštenom mjeritelju koji poslove za koje je ovlašten ne obavlja stručno i zakonito.

Ako u svom radu mjeriteljski inspektor pri obavljanju poslova mjeriteljskog nadzora utvrdi takve povrede propisa ili drugih općih akata za čije postupanje je nadležno neko drugo državno tijelo, dužan je o tome obavijesti nadležno tijelo.

Zakonom se utvrđuje mogućnost izdavanja usmenog rješenja za izvršenje određenih mjera osiguranja kad postoji opasnost prikrivanja, zamjene ili uništenja dokaza ako se mjera osiguranja ne poduzme odmah. Takvo se usmeno rješenje mora unijeti u zapisnik o obavljenom pregledu, a mjeriteljski inspektor dužan je izdati pismeni otporak rješenja.

O inspekcijskim pregledima mjeriteljski inspektor vodi evidenciju, a način vođenja te evidencije propisuje ravnatelj Zavoda.

Nadzor nad provođenjem odredaba ovoga zakona može obavljati i gospodarski inspektori Državnog inspektorata, i to nadzor nad uporabom zakonitih mjernih jedinica, oznaka na

zakonitim mjerilima i zapakiranim proizvodima, kao i nad primjenom propisanih nazivnih količina zapakiranih proizvoda.

Članak 76. - 78. - Ovim se člankom utvrđuju kaznene mjere za povredu odredbi ovoga zakona u rasponima od 300 do 50000 kuna za učinjeni prekršaj.

Članak 79. do 82. - Prijelaznim se odredbama određuje obaveza ravnatelja Zavoda da u roku jedne godine od dana stupanja na snagu ovoga zakona uskladi podzakonske akte s odredbama ovoga zakona. Isto tako, sva rješenja o proglašenju državnog etalona, odobrenju tipa, potvrde o ovjeravanju i ovjerni žigovi, koji su izdani prije stupanja na snagu ovoga zakona ostaju vrijediti do isteka roka njihove valjanosti. Rješenje o ovlašćivanju mjeriteljskih laboratorija ostaju na snazi godinu dana od dana stupanja na snagu ovoga zakona, osim dijela koji se odnosi na umjeravanje etalona koji prestaje vrijediti stupanjem na snagu ovoga zakona. Danom stupanja na snagu ovoga zakona prestaju vrijediti ovlaštenja potvrđenih mjeriteljskih laboratorija. Prostorije tih laboratorija mogu se upotrebljavati kao ovjerni centri godinu dana od dana stupanja na snagu ovoga zakona, ako udovoljavaju mjeriteljskim zahtjevima prema kojima su bili ovlašteni.

Danom stupanja na snagu ovoga zakona prestaje vrijediti Zakon o mjernim jedinicama i Zakon o mjeriteljskoj djelatnosti, a primjena odredbi članka 24. stavak 1., točka 2. ovoga zakona, koja se odnosi na oznake o prvom ovjeravanju Europske unije, odgađa se do prijama Republike Hrvatske u punopravno članstvo Europske unije, jer nije dozvoljeno upotrebljavati oznake Europske unije državama koje nisu članice Unije